

accent

Källkritik nyckeln
i hyllat ANDT-projekt

**FRAMTIDSHOPPET
VÄXER PÅ ISLAND**

*Nu ska
alkoglassen
utredas*

**NORM
ELLER
KULTUR?**

– SPELAR ORDVALET NÅGON ROLL?

**SÅ DRIVER IOGT-NTO
ALKOHOLPOLITIK**

**ÅTER
FÖRENADE**

"Tillsammans har vi blivit starkare"

Nytt kontonummer för gåvor, minnesblad och gåvobevis

Under hösten kommer IOGT-NTO:s kontonummer för gåvor att fasas ut. Nytt kontonummer är 90 05 19-0.

Din gåva går då till hela IOGT-NTO-rörelsens fantastiska verksamhet; som barn- och ungdomsverksamheten, det sociala arbetet, vårt internationella arbete, kampanjen Vit jul etc. Önskar du öronmärka din gåva så skriver du det i meddelandefältet.

Minnesblad och gåvobevis

Vill du hylla någon som fyller jämnt, gifter sig eller tar studenten, hedra en kär vän som gått bort, eller ta med dig något fint när du är bjuden på middag?

Vi har tagit fram gemensamma gåvobevis och minnesblad för hela IOGT-NTO-rörelsen. IOGT-NTO:s nuvarande gåvo- och minnesblad kommer att fasas ut under hösten. Önskar du öronmärka din gåva till ett specifikt ändamål eller förbund så går det givetvis bra, skriv i så fall det i meddelandefältet.

GÖR SÅ HÄR:

- Gå in på www.iogtntororelsen.se och klicka på stöd oss
- Under fliken minnesblad och gåvobevis kan du välja motiv och fylla i ett beställningsformulär.
- Sätt in det belopp du vill skänka på PG: 90 05 19-0

Har du frågor eller behöver hjälp, ring 08-672 60 00 eller mejla givarservice@iogt.se.

IOGT·NTO·RÖRELSEN

FOTO: ANDRÉ LARSSON

14

Återförenade. Efter många år, då de nästan tappat kontakten, lyckades Victoria Perneholm och hennes mamma Susanne hitta tillbaka till varandra.

FOTO: SHUTTERSTOCK

24

Påverkarna. "Opinionen svänger inte av sig själv."

FOTO: ISTOCK

26

Framgångarna. 20 skäl att fira – riv ur och spara.

FOTO: MARIA HANSSON

30

Prisbelönta. ANDT-projektet som sätter källkritiken främst.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

36

Framtidstro. Hos IOGT Island växer framtidstro.

"Surrogatvin bejakar alkoholnormen" | 4

OPINION Medlemmen Yvonne Karlsson om alkoholnorm kontra alkoholtradition.

Vårdpersonal ryggar för alkoholprat | 8

Primärvårdens personal tycker att det är jobbigt att tala med patienterna om alkohol.

Lättare bli helnykter än att dricka kontrollerat | 12

Ny forskning pekar på att det är lättare att komma ur alkoholberoende om man har helnykterhet som mål.

Nytt hopp för föreningen Roslagens hopp? | 40

Tomas Sving vill få fart på verksamheten i IOGT-NTO-föreningen Roslagens hopp.

Prisbelönt engagemang | 44

MEDLEMEN Sebastian Brands drog igång nyktert häng för unga i Jonsered.

"Välkommen i klubben, mr Dylan!" | 46

ORDFÖRANDEN Johnny Mostacero vill utdela ytterligare ett pris till nobelpristagaren Bob Dylan – priset som årets normbrytare.

Tänk kritiskt | 4

CHEFREDAKTÖREN För mottagaren gäller det att ställa de kritiska frågorna innan ett budskap slukas med hull och hår.

OMSLAGSFOTO
Henrik Olofsson

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Ulrica Ambjörn

Tänk kritiskt!

Möjligheterna att skaffa ny kunskap är närmast obegränsade i det digitala samhället. Men medaljen har som alltid två sidor. Även desinformation och rykten sprids lätt och kan orsaka stor skada. För konsumenten gäller det att ställa de kritiska frågorna innan budskapet slukas med hull och hår: Vilka intressen står bakom budskapet, vad är avsändarens syfte, presenteras fakta som går att kontrollera, vad är fakta och vad är tryckande?

Några som tagit fasta på vikten av källkritik är högstadielärarna bakom det prisbelönta projektet *ANDT på schemat*. "Källkritik är grunden i allt. Vi måste ha källkritiken som grund i ANDT-arbetet", säger läraren Stefan Ericsson i reportaget på sidan 28.

Källkritik är också en av hörnstenarna i arbetet på Accents redaktion. Därför är vi extra glada över den senaste läsundersökningen, där ni läsare ger Accent högt betyg vad gäller trovärdighet, se sidan 20. Vi fortsätter att göra vårt bästa för att förvalta förtroendet.

*ANDT står för alkohol, narkotika, dopning, tobak.

Accentpodden ute nu!

Avsnitt 1 – Alkoholglassen

Avsnitt 2 – Alkoholnormen

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

"Surrogatvinet bejakar alkoholnormen"

■ "Att gå ut och ta en alkoholfri öl syns inte. Det ser ut som om man stöder den vanliga normen". Citatet finns på sidan 17 i Accent nr 6, i en artikel som handlar om begreppet alkoholnormen. Artiklarna om alkoholnormen fyller sammanlagt åtta sidor och ordet norm ensamt eller i olika sammanställningar förekommer 75 gånger!

Jag förstår att de moderna begreppen norm och normkritik har snappats upp av IOGT-NTO och nu ska lanseras under begreppet alkoholnorm, men jag förstår inte hur ni kan välja att illustrera artikeln med en annons för ett alkoholfritt vin. Så lik alkoholreklam (= alkoholnorm) för vin som man bara kan komma både vad gäller själva flaskans utseende och den fåniga texten: "Smakrikt, strävt, kärvt, rödvinsliknande aromer. Påminner om blåbär, eneträ, svarta vinbär. Lång smak". Jag anar att redaktionens svar blir att tidningen inte styr över reklamens textinnehåll. Men ni styr självklart över reklamens placering.

Jag har svårt att tänka mig ett mer kontraproduktivt inlägg i artikeln än detta

om ni verkligen vill lansera ett begrepp som normkritik. Annonsen förstärker verkligen den förvirring som modeorden norm och normkritik ställer till med. Surrogatvinet bejakar alkoholnormen, men enligt min mening förminskar det just det begreppet hela samhällsdebatten omkring alkoholfrågan, eftersom alkoholnormkritiken utgår från det individuella perspektivet och inte från ett samhällsperspektiv. Jag menar att begreppet alkoholtradition däremot inkluderar en samhällskritik, inte minst vad gäller rusets funktion och verkningar. Ordet alkoholtradition ser jag inte en enda gång i artikeln. Jag uppfattar det som att IOGT-NTO inte längre tar alkoholtraditionen som utgångspunkt för diskussion och påverkan av samhällsutvecklingen.

Jag diskuterar och utmanar gärna alkoholtraditionen, men jag kommer inte att ta avstamp i begreppet alkoholnormen – och det måste vara absolut tydligt att jag inte har alkohol i glaset!

**YVONNE KARLSSON, FÖRBUNDET
MOT DROGER, MEDLEM I IOGT-NTO**

■ Det är en viktig fråga du sätter fingret på: Stärker alkoholfritt vin och öl bara alkoholnormen, eller utmanar den normen? Åsikterna inom rörelsen går isär och jag tror inte att någon kan hävda att hen sitter på hela sanningen. Så kanske är annonsen placerad på precis rätt plats – för det är bland annat denna debatten handlar om.

En annan fråga är vad som tolkas in i begreppen norm, respektive kultur/tradition. Personligen tycker jag att vi mycket väl kan tala om alkoholnormer i olika grupper och i samhället. Frågorna du tar upp behöver diskuteras mycket mer. Se även artikel på sidan 34, och lyssna på Accentpodden.

**ULRICA AMBJÖRN,
CHEFREDAKTÖR**

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 21 okt.
Nästa nummer kommer ut: 16 dec.

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51, ulrica.ambjorn@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56,
maria.zaitzowsky@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Tjänstledig

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Digitalredaktör
073-372 62 53, jens.wingren@iogt.se

ETC Kommunikation

Layout och produktion

Bildbehandling Ola Falk **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01

E-post accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00,

Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)**

och adressändring 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Ulrica Ambjörn,

tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända,

obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen

Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns

även som taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

**SVERIGES
TIDSKRIFTER**

Lyssna på **accentpodden**

– ett komplement till vår rapportering
i papperstidningen och på webben.

Häng med från starten!

Du hittar podden på
www.accentmagasin.se

65 miljoner till Världens barn

RÖRELSE

Insamlingen till Världens barn kulminerade med den stora insamlingsveckan i oktober.

Många av IOGT-NTO:s, UNF:s, Junis och NSF:s medlemmar var ute och skramlade med bössor. Hittills i år har insamlingen genererat 65 miljoner kronor.

– Det är jättemycket pengar, men något mindre än vi brukar ha fått in vid den här tiden, säger Evy Jonsson, kampanjledare för Världens barn.

Största delen av de insamlade medlen delas ut via de 15 organisationer som står bakom Världens barn. IOGT-NTO-rörelsen har möjlighet att få minst tre procent av pengarna till sina projekt.

EVA EKEROTH

FOTO: TRYGGA BARNEN

Agneta Trygg.

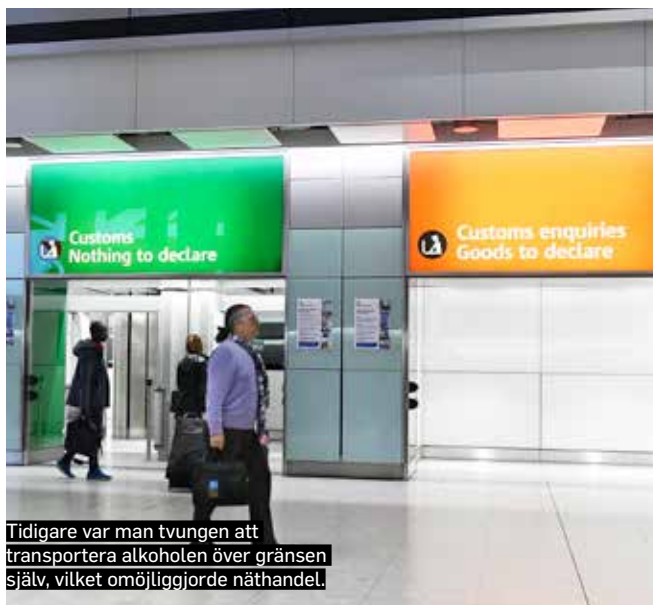
Nu startar Trygga Barnen Trygga Vuxna

RÖRELSE Stiftelsen Trygga Barnen stöttar barn och unga som lever med en närstående med ett beroende eller psykisk ohälsa. Nu har man även börjat stötta vuxna medberoende i systerorganisationen Trygga Vuxna.

– Många vill ha hjälp att komma ur sitt medberoende. Nu kan vi även erbjuda vuxna stöd. Vi har en egen terapeut som arbetar med detta, säger organisationernas grundare Agneta Trygg.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Tveksamt om ny lag stoppar distansförsäljning

Tidigare var man tvungen att transportera alkoholen över gränsen själv, vilket omöjliggjorde näthandel.

Regeringen har lagt fram ett nytt förslag som ska stoppa distansförsäljning av alkohol. Men det är osäkert om förslaget får avsedd effekt.

ALKOHOL Distanshandel av alkohol blev möjligt när kravet på att man själv skulle transportera varorna över gränsen togs bort. Nu ska distanshandeln regleras. Tanken är att distansförsäljning ska försvinna medan distansköp även i fortsättningen ska vara möjligt.

– Ambitionen är god, men det är fortfarande för många frågetecken. Det borde vara glasklart och inte finnas något tolkningsutrymme, säger Annika Myhre, förbundsjurist på IOGT-NTO.

I lagen står i dag att alkohol som är köpt utomlands kan föras in av "en enskild person i yrkesmässig befördran eller annan

oberoende mellanhand." Den texten ska, enligt förslaget, bytas mot "egen anlitad transportör". Transportören får inte transportera dryckerna på säljarens uppdrag och ska vara oberoende i förhållande till säljaren.

Vad som menas med oberoende är dock oklart. Redan i dag finns det distanshandlare som inte erbjuder transporttjänst, utan länkar till en rad olika transportföretag på sin webbplats.

I kravet på oberoende ligger att transportören inte får vara knuten till säljaren genom ekonomiska eller affärsmässiga incitament, till exempel provision på försäljningen, utöver att ta emot

ersättning för den transporttjänst som utförs. Den ersättningen ska uteslutande komma från köparen. Var gränsen går för vad som är att anse som oberoende blir upp till domstol att bedöma, säger Lina Glans, sakkunnig på Socialdepartementet i en mejlkommentar till Accent.

Det Annika Myhre främst saknar i lagförslaget är ett främjandeförbud, det vill säga förbud mot marknadsföring av alkohol-försäljningen. I Norge finns ett sådant förbud. Det innebär att den som erbjuder alkohol via internet endast får presentera listor med varunamn och pris. Något motsvarande finns inte med i det nya förslaget.

– Det känns som om det saknas en sida i dokumentet, säger Annika Myhre.

Och kanske gör det också det.

– Den promemoria som remitterats innehåller endast den del som rör reglering av transporterna. Främjandeförbudet är ett av de förslag som vi avser att ta hand om samtidigt som den här PM:en bereds efter remittering, svarar Lina Glans på frågan om varför inget främjandeförbud finns med.

I Norge har de dessutom krav på tillstånd för transportföretagen att få köra ut alkoholen, men något sådant finns inte med i förslaget.

– I ett tidigare betänkande finns förslag om tillsyn av distanshandel. Även dessa avser vi ta omhand samtidigt som denna PM, svarar Lina Glans.

Lagändringarna föreslås gälla från januari 2018.

EVA EKEROTH

Filmsatsning om utsatta barn

FOTO: LILI WEIRA DE CANALHO/FILICKR/CCBY2.0

I dagarna lanseras tre kortfilmer *För barnens skull*. Filmerna riktar sig till dem som arbetar med barn vars föräldrar flytt till Sverige.

I RÖRELSE Åtta procent av alla barn i Sverige har en förälder som fått vård på grund av psykisk ohälsa eller missbruk och varje år skolkar tre procent av alla 15-åringar för att ta hand om en anhörig hemma. Det är några siffror som visar att det finns många

barn som behöver hjälp och stöd från samhället.

Som ett sätt att höja kunskapen hos organisationer som arbetar med utsatta barn och familjer som flytt till Sverige, har SIMON, Svenskar och invandrade mot droger, tillsammans med NBV, Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, producerat tre kortfilmer: *Ingenmansland*, *Andra generationens trauma* samt *Hedersflykten*. Filmerna belyser barns och ungdomars utsatthet och speciella situation

när föräldrarna har flytt från sitt hemland.

Det kan handla om att barnen tvingas ta ansvar för föräldrarna och bli deras länk till samhället eller att föräldramakten förskjuts till tonåringar. Filmerna beskriver känslan av utanförskap på flera fronter: både i Sverige och i hemlandets kultur.

"Kidane" vet inte var han hör hemma när mamma drömmer sig tillbaka till hemlandet. "Micke" är orolig varje gång han ser persiennerna neddragna hemma. "Bahars" värld rasar samman när storsyster ska giftas bort. För alla tre blev drogerna en tillflykt.

– Vi funderade på hur vi kunde lyfta de här frågorna, som ofta berör barn i utsatta områden och där kriminalitet och psykisk ohälsa är vanligt, säger Ann-Sofie Roberntz, ordförande i SIMON.

Diskussionerna ledde till kortfilmerna. Tillsammans med NBV har man tagit fram ett studiematerial som underlag för diskussion.

Filmerna finns på www.simon.org.se.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Supportrar hånade nykter sportjournalist

ALKOHOL Robert Laul hade varit nykter i ett år när han gick ut på sin blogg och skrev om sitt missbruk. Bara några dagar senare fick han respons i form av en hånande banderoll från en samling AIK-supporters. "Ett år 'utan' flaskan – mer skit i aftonblaskan" stod det på banderollen.

– Att de lägger så mycket energi på mig sporrar mig att fortsätta skriva. Det är ett kvitto på att folk läser det jag skriver, säger han till Accent.

Han säger också att fotbollen, precis som hela samhället, har mycket att vinna på minskad alkoholkonsumtion.

– Det gäller även på VIP-läktarna, ja särskilt på VIP-läktarna.

JENS WINGREN

FOTO: AFTONBLADET

IOGT-NTO: Alkoholskatten bör höjas med 10 procent

ALKOHOL I regeringens budgetproposition föreslås en skattehöjning på alkohol. IOGT-NTO välkomnar höjningen, men anser att den är alldeles för låg för att få effekt.

– Fyra procent på öl och vin, och en procent på sprit, är för dåligt. Det kommer knappt att göra någon skillnad. Vi tycker att en höjning på tio procent vore rimligare, säger Johnny Mostacero, förbundsordförande för IOGT-NTO.

Inte ens tio procent skulle vara tillräckligt enligt Johnny Mostacero.

– Om man skulle komma till-

baka till samma nivåer som vi hade vid EU-inträdet 1995 skulle skatten på öl behöva höjas med 50 procent, på vin med 28 och på sprit med 14 procent. Och då har vi inte tagit hänsyn till att den disponibla inkomsten höjts med 56 procent sedan dess, säger han.

Att IOGT-NTO ändå inte föreslår skattehöjningar i den storleksordningen beror på att förutsättningarna i dag är annorlunda.

– Då fick man föra in en liter sprit och två liter vin eller något sådant. I dag är ju införseln i princip fri. Då kan man inte göra hur stora skattehöjningar som

helst. Tio procent däremot är fullt realistiskt. Det blir inte mer än ca 50 öre på en burk öl, säger han.

EVA EKEROTH

Brukarrådet anmäler behandlingshem

NARKOTIKA Brukarrådet i Värmland anmäler ett privat behandlingshem för vuxna missbrukare i Karlstad till IVO, Inspektionen för vård och omsorg. Rådet menar att de boende ges för mycket narkotikaklassade läkemedel.

Kent Nylander, Brukarrådet, säger till P4 Värmland att åtminstone tre personer skrivit ut sig själva efter att de upplevt att deras droganvändande stegrats snarare än minskat av vårdvinstelsen.

Verksamhetschefen på boendet säger att han inte känner igen den bild som ges i anmälan.

JENS WINGREN

HALLÅ DÄR!

Uno Sten ...

... Accents förste chefredaktör som fyllde 100 år den 24 september.

Hur känns det att fylla 100?

– Det är inte så märkvärdigt. Det är ganska många som blir hundra år numera. Får man vara frisk i kropp och huvud så går det bra.

Du var med och slog ihop IOGT:s tidning Reformatorn med NTO:s Ariel redan 1965, fem år innan organisationerna slogs ihop. Hur kommer det sig?

– Jag jobbade på Reformatorn. Vi skrev bägge mycket om IOGT och NTO i våra tidningar och tänkte att vi slår ihop våra påsar.

Vad tycker du om Accent nu för tiden?

– Jag kan tycka att det är väl mycket olika grejer. Men också många bra och intressanta reportage. Jag gillar att det skrivs om kultur, böcker och filmer. Det hade vi inte i tidningen på min tid.

Du återkommer ofta till att du är för modernisering. Vad är bättre nu?

– Precis som Accent har nykterhetsrörelsen har lyckats följa med sin tid. Jag saknar inte det gamla ordensväsendet med regaller och den strikta möteskultur som var då. I dag är det mer informellt. Det gör nog att fler känner sig välkomna. Vi gör till exempel stora och goda insatser för flyktingar. Det är jättebra!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Vården saknar verktyg för att tala om alkohol

Tony Borg Razaz.

FOTO: EVA EKERÖTH

Allt fler svenskar dricker riskabla mängder alkohol. Ändå tycker primärvårdens personal fortfarande att det är jobbigt att tala med patienterna om alkohol.

ALKOHOL Trots att allt fler dricker allt mer har vården svårt att nå alkoholberoende personer.

– Tröskeln att söka vård är hög. Det vanligaste argumentet är att man skäms. Beroende är fortfarande förenat med skuld och skam, säger Sven Andréasson, professor vid Karolinska institutet och chef för Riddargatan 1, en mottagning som riktar sig till personer i ett tidigt skede av beroende.

Sven Andréasson anser att det förstärks av språkbruket.

– Missbruk och alkoholism är stigmatiserande begrepp. De tillför inte något. Det är bättre att tala om beroendetillstånd. Sedan är många beroendemottagningar

onödigt trista. Det borde vara en välkomnande miljö att komma till, säger han.

Fortfarande är det ett stort motstånd bland primärvårdspersonal att ta upp frågan om alkohol med patienterna. Tony Borg Razaz, ST-läkare på en vårdcentral, är inte förvånad.

– Det beror inte på att man inte vet att man borde fråga, utan för att man inte vet vad man ska göra med svaret, säger han.

Tony Borg Razaz efterlyser fler konkreta handlingsprogram.

– Femtonmetoden, som vi jobbar med är ett sådant exempel. Den är handfast och talar om hur du ska göra, steg för steg. Det handlar om få besök, men utspridda över ganska lång tid, sex månader, kompletterat med hemuppgifter, säger han.

– Fungerar det inte skickar man patienten vidare. Efter att vi börjat arbeta med den frågan jag nästan alla patienter – kanske inte dem som söker för förkylning, men allt annat. Alkohol påverkar så mycket, säger han.

EVA EKERÖTH

Nu ska alkoholglasen utredas

ALKOHOL Regeringen har tillsatt en utredning för att komma tillrätta med handel och marknadsföring av alkoholhaltiga produkter, som inte är drycker men ändå avsedda att ätas, till exempel alkoholglass.

– Det är bra att det görs något. Det är viktigt att vi håller rent runt monopolet, säger Linda Engström, kommunikations- och påverkanschef på IOGT-NTO.

Reklamen för alkoholglasen har resulterat i flera anmälningar till Konsumentombudsmannen,

men förbudet mot alkoholreklam har inte gällt glassen då den inte ansetts vara en alkoholdryck – åtminstone inte av Folkhälsomyndigheten.

Under sommaren samlade IOGT-NTO in flera tusen namn för att få myndigheten att ompröva bedömningen.

I utredarens uppdrag ingår också att se över alkoholsponsring av idrottsvenemang, lag eller klubbar samt alkoholreklam i sociala medier.

Den del av utredningen som rör

FOTO: EVA EKERÖTH

glassen ska redovisas senast den 1 juni 2017 och övriga delar den sista december samma år.

EVA EKERÖTH

Cykelcirkel uppfyller gamla drömmar

NBV Uppsala Gotland har under sommaren arrangerat en cykelcirkel. Målgruppen var vuxna som inte kunde cykla.

I RÖRELSE Cykelcirkeln har genomförts i samarbete med Uppsala cykelförening. Många nyanlända från andra länder har visat intresse för cykelcirkeln och att lära sig cykla. Det kan handla om personer som inte haft möjlighet eller aldrig blivit tillåtna att lära sig cykla i sina

hemländer.

– Föreningen hade genomfört en cykelcirkel tidigare och det verkade som en kul idé. Allt material fanns ju redan, säger Ida Sylwan, Uppsala Cykelförening.

Cirkeln hade nio deltagare, varav de allra flesta kvinnor från Somalia, Afghanistan, Iran och Syrien. Under sju träffar fick de både öva sig på att cykla och lära sig trafikregler och annat som man behöver tänka

på i trafiken. I slutändan lyckades alla nio deltagare bemästra cyklandet.

Den största utmaningen var språkbarriären, men cirkeldeltagarna hjälpte varandra med svenskan.

NBV Uppsala Gotland har haft flera samarbeten med Uppsala cykelförening, tillsammans har man exempelvis arrangerat skrivarkurser för nyanlända och utställningar i samband med Kulturnatta.

– Vi vill gärna göra en cykelcirkel igen, men nu till hösten är det mycket annat som händer i föreningen så det får i så fall bli till våren, säger Ida Sylwan.

JENS WINGREN

Nattfotboll halverar brottslighet

FOTO: ISTOCK

NYKTERHET Varje lördags- och söndagskväll deltar bortåt 150 ungdomar från Skäggetorp i nattfotboll. Det främsta syftet är att främja integration och skapa sysselsättning nattetid, så att ungdomarna håller sig borta från alkohol och andra droger. Satsningen har, enligt polisen, resulterat i en nästan halvering av brottsligheten.

Nu har IQ, som arbetar för att få människor att reflektera över sitt drickande, valt att göra fotbollen till ett IQ-projekt och verksamheten har belönats med deras pris.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Här skadas flest av andras drickande

ALKOHOL Vi löper alla risk att skadas av både kända och okända personers alkoholdrickande. Skadorna kan röra allt från miss-handel till att vi får nattsömnen störd. Det visar en ny rapport från Nordens välfärdscenter, som redovisar vad forskarnätverket H2O Nordic har kommit fram till.

Flest skador av andras alkoholdrickande rapporteras från Finland och Island.

– Det är förvånande eftersom alkoholkonsumtionen är högst i Finland och lägst på Island. En möjlighet är att det handlar om dryckesmönster, säger projektledaren Nina Karlsson.

EVA EKEROTH

FOTO: PER STRÖMBERG

Nykter höst. På Skellefteå Kraft bestämde sig drygt 100 medarbetare för att ta en vit månad under kampanjen Sober October.

KOMMENTAREN

Köandets framsida

Redan innan jag klev in genom dörrarna såg jag att banken var proppfull med väntande. Många stod upp, några lyckostar satt nerklämda på hårda bänkar. Stämningen tillknäppt irriterad. Det pustades i värmen som uppstår när många befinner sig samtidigt i ett litet utrymme. Det kändes lite Sydeuropa för tjugo år sedan. Inarbetad ineffektivitet och blanka pokeransikten bakom disken, suckande kunder som uppgivet rycker på axlarna åt det som ingen ändå kan göra något åt. Då händer det. Vi börjar prata med varandra, vi som väntar. Muttrar över att det ska behöva ta sådan tid för enkla kassaärenden.

En cykelkille med hjälm ger upp och ger mig sin nummerlapp. Jag avancerar två steg i kön. Det får mig att vilja skicka

min egen lapp vidare till lämplig kandidat. Fastnar för en storvuxen karl på en armlängds avstånd. Noterar i ögonvrån att min kölapp kommer att flytta honom hela tio steg närmare kassan. Våra blickar möts. Vi suckar unisont och himlar med ögonen. Han får min kölapp och lyser upp. Han tackar.

"De jobbar som

sniglar, det händer ju ingenting", säger en sydamerikansk man på kryckor och stönar över att tvingas stå och vänta i över trettiofem minuter. "Be någon att resa på sig", föreslår jag. Då ler han och jag ser att han har väldigt små tänder varav en i guld. Han berättar en historia från sitt hemland Panamá: en gammal dam kom in på en buss. Ingen reste sig upp för henne. Då ropade hon ilsket: "Finns det inga gentlemän längre?" Det blev mol tyst i bussen tills någon längst bak räckte upp en hand och sa: "Jodå, det finns många gentlemän, men tyvärr finns det inga lediga platser".

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: PIERRE ANDERSSON

FOTO: ISTOCK

Engagemang ska locka fler

IOGT-NTO engagerar – det är namnet på ett nytt koncept som ska göra det lättare att tillvarata engagemang och att värva medlemmar.

IRÖRELSE Det nya konceptet har diskuterats med distrikts- och utvecklingskonsulenter, på regionala kurshelger, och nu senast med distriktens ordföranden och kassörer på septemberkonferensen i Karlstad.

– Vi har lyssnat på de synpunkter vi fått och slipar på innehållet in i det sista inför lanseringen den 1 november, säger Dennis Greve, chef för IOGT-NTO:s engagemangsavdelning.

Konceptet tar ett samlat grepp när det gäller att engagera och värva nya medlemmar. Utgångspunkten är att engagemang kan se ut på många olika sätt, och förhoppningen är att fler ska våga prova på. Är man inte beredd att bli medlem direkt så ska man kunna välja andra sätt att engagera sig, till exempel genom att delta i någon kampanj, ge en gåva eller anmäla sig till nyhetsbrevet.

Tyngdpunkten har gått från att tala om värvning till att tala om engagemang. Varför?

– Om vi bara talar om värvning så tappar vi människor som sympatiserar med oss, som gillar vad vi gör, och som vill göra något – men inte vill bli medlemmar. Det är ju inte bara våra medlemmar som tycker att alkoholskatten ska höjas eller som vill få bort alkoholglass, säger

Dennis Greve.

Den 1 november kommer det att finnas material att ladda ned digitalt och samla i en pärm. Materialet kommer sedan att uppdateras efterhand.

– Spontant tycker jag att det här materialet verkar bra. Ibland upplever jag att kansliet gödslar oss med papper om saker vi ska göra, och det är svårt att hinna med, men det här känns bra. Och det är bra att det varit en dialog med ledningen kring materialet, säger Aage Kilsand, distriktsordförande i Skåne.

En farhåga som kom upp när konceptet presenterades var att det kan bli svårare att värva en person som medlem, när hen lika gärna kan välja att i stället engagera sig i en kampanj eller ge en gåva.

– Den risken finns ju alltid. Men jag tror att det är bra att ta det lite lugnt, låta folk känna sig för och bli bekväma med rörelsen, säger Aage Kilsand.

Margit Ulander, ordförande i Västernorrland, är i dagsläget inte särskilt bekymrad vare sig för medlemssiffrorna eller för engagemanget. Det som oroar henne är hur verksamheten ska finansieras i framtiden.

– Det har inte tagits så väl upp hos oss när vi bett folk att skänka pengar. Men det är ju ett måste, vi behöver andra inkomstkällor än Miljonlotteriet, säger Margit Ulander.

ULRICA AMBJÖRN

Karlstad laddar för kongressen 2017

Nästa sommar är det dags för kongress, denna gång i Värmländska Karlstad.

I RÖRELSE – Vi känner oss väldigt entusiastiska och har just kavlat upp ärmarna och börjat planera allt som ska ske nästa sommar, säger kongressgeneralen Monica Ståhl.

Hon är glad att Karlstad åter få stå som värd för IOGT-NTO-rörelsens kongresser, som kommer att äga rum 27 juni till 2 juli. Sist det begav sig var 1987. Och hon tycker det är roligt att alla förbunden är tillsammans under samma tak. Även NSF, Nykterhetsrörelsens scoutförbund, kommer att finnas i Karlstad, men hålla till på Ransberg.

Även kongress-loggan gör Monica Ståhl entusiastisk.

– Jag hoppas att folk ser att det

är en skogsstjärna!

Kongresslokalen är det stora konferenscentret, Karlstad Congress Culture Center, vid Klarälven.

– Den ligger centralt och vackert. Detta kommer att bli en "nära" kongress, vilket innebär att man kommer att kunna gå till fots nästan överallt. Kongressen är bland annat granne med Lerin-muséet och det finns många fina utflykter man kan göra här,

säger Monica Ståhl.

Hon håller tummarna för en välbesökt kongress och att minst 1000 deltagare kommer för att njuta av allt som Karlstad och Värmland har att erbjuda.

Kongressen 2017 blir mer digital än någonsin. Man kommer att göra uppdateringar på Facebook, twittra och sprida information via sociala medier.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Europas unga dricker mindre

ALKOHOL Det är inte bara svenska ungdomar som dricker mindre. Alkohol och tobak fortsätter att minska bland unga i hela bland Europa. Det visar den senaste ESPAD-undersökningen, European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, bland 15–16-åringar. Mindre positivt är att berusningsdrickandet inte minskar. Det gäller alla länder, men endast danska och estniska

ungdomar drack mer än de svenska senaste gången de drack. Sverige utmärker sig också som det enda land där flickor dricker mer än pojkar. Till de svenska ungdomarnas försvar ska dock sägas att de ligger bra till på de flesta andra variabler. Bara på Island och i Norge har till exempel färre druckit den senaste månaden.

EVA EKEROTH

Fakta. Ungdomar och alkohol

- **81 procent** har någon gång druckit alkohol, jämfört med 89 procent 1995.
- **47 procent** har druckit de senaste 30 dagarna (56 procent 1995).
- **35 procent** har druckit sig fulla den senaste månaden.
- **78 procent** tycker att det är lätt att få tag på alkohol.
- **16 procent** har någon gång använt cannabis.
- **4 procent** har använt någon ny psykoaktiv substans.

Friskare barn med alkoholprogram

ALKOHOL Sedan 2004 har den svenska mödravården jobbat med ett alkoholpreventivt program som lett till friskare barn. Det visar Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, och Uppsala Universitet i en ny rapport.

Barn vars mammor deltagit i programmet hade under sitt första levnadsår färre infektioner, fick färre receptbelagda läkemedel och löpte lägre risk för att behöva läggas in på sjukhus. Rapportens författare skriver att programmet verkar ha påverkat mammornas alkoholkonsumtion både under och efter graviditeten.

JENS WINGREN

Heroin på recept tillåts i Kanada

NARKOTIKA Antalet dödsfall efter överdoser har ökat bland narkomaner i Kanada skriver Canadian Press/CBC News. Health Canada, den Kanadensiska hälsomyndigheten, har därför fått den federala regeringens tillstånd att tillåta förskrivning av narkotiska preparat på recept. Myndigheten pekar på att det finns vetenskapliga rön som stöder förskrivning i nödfall, dock med förbehållet att behandlingen inte lämpar sig för de flesta som befinner sig i riskzonen.

ULRICA AMBJÖRN

Ny ansökan från Dagöholm efter IVO-avslag

POLITIK Thomas Barrögård Fahlqvist, vd på IOGT-NTOs behandlingshem Dagöholm, har, enligt Inspektionen för vård och omsorg (IVO) inte relevant utbildning för sitt uppdrag. Därför har hans ansökan om att få bedriva missbruksvård avslagits.

Dagöholms styrelse har överklagat både till Förvaltningsrätten och Kammarrätten, men fått avslag i båda instanser. Dagöholm har skickat in en ny ansökan, denna gång i både Thomas Barrögård Fahlqvists och biträdande chefen Eva Ekströms namn.

Ulla Jacobsson, enhetschef på IVO, medger att man 2015 kanske höll väl hårt på kravet på en treårig socionomutbildning när man bedömde ansökningar om tillstånd. Detta ledde till några fall där oseriösa aktörer erbjudit socionomer betalning för att på pappret stå som föreståndare, men utan att ha med verksamheten att göra i övrigt.

Hon kan inte lova att Dagöholm får sin nya ansökan godkänd men menar att Eva Ekströms högskoleutbildning i beteendevetenskap, i kombination med övrig kompetens och erfarenhet hos såväl vd som biträdande chef på IOGT-NTOs behandlingshem bådar gott.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ISTOCK

19

nya IOGT-NTO-föreningar har startats hittills i år.

FOTO: ISTOCK

Lättare bli helnykter än dricka kontrollerat

Den som vill komma tillrätta med sitt alkoholberoende har störst chans att lyckas om behandlingen har helnykterhet som mål.

ALKOHOL – Våra resultat visar att helnykterhet fungerar bättre, men det skulle behövas fler studier med fler behandlingsformer innan man säkert kan säga att det är så. Det kan vara andra faktorer som spelar in, säger förste författaren till studien, Kristina Berglund, docent vid psykologiska institutionen vid Göteborgs universitet.

I studien visade det sig att 88 procent av patienterna, som själva hade som mål att bli helnyktra och deltog i behandling med helnykterhet som mål, klarade att hålla målet vid uppföljningen två och ett halvt år senare. Det var 18 procent bättre än förväntat. Av de patienter som hade som mål att kontrollera sitt drickande och deltog i en behandling med samma målsättning, lyckades 54 procent, vilket är 16 procent sämre än förväntat.

Studiens syfte var dock inte att ta reda på om helnykterhet som mål för behandlingen var effektivare än kontrollerat drickande.

– Vi ville kontrollera om det är viktigt för utfallet av behandlingen att behandlare och patienter har samstämmiga mål, men vi fann inget sådant samband. I stället fann vi att de som genomförde den behandling som syftade till helnykterhet lyckades bättre oavsett vilket mål patienterna hade från början, säger hon.

Även om resultaten av studien är tydliga är Kristina Berglund försiktig med att dra för långtgående slutsatser.

– Vi hade bara två olika verksamheter med i studien. Det ena var en tolvstegsbehandling med tydlig helnykter målsättning, den andra behandlingen var psykodynamiskt inriktad. Till tolvstegsbehandlingen skickades patienterna av sina arbetsgivare, medan de själva sökte till den andra. Det kan

ju vara ett starkare incitament om arbetsgivaren bekostat behandlingen. För den andra betalade de vanlig sjukvårdstaxa, säger hon.

Generellt tror hon dock att det kan vara lättare att hålla målet om man väljer helnykterhet.

– Det är mer konkret än kontrollerat drickande. Då funderar man mycket mer på alkohol och den finns i medvetandet hela tiden. Jag tror också att det blir jobbigare för de närstående än om personen håller sig helnykter, säger hon.

Hon tycker ändå att behandlingsformer som syftar till kontrollerat drickande kan vara bra.

– För vissa är det nog inget alternativ att komma till en behandling som syftar till att de aldrig mer ska dricka. Och om de som dricker för mycket kan förmås att dricka mindre så är det en stor samhällsvinst. Men för andra kan det inge falska förhoppningar. Vissa kommer aldrig att kunna dricka måttligt, säger hon.

EVA EKEROTH

FOTO: BUBBY

Inget barns upplevelse av julen ska behöva konkurrera med vuxnas drickande

Många barn och unga har det tufft under julen på grund av att vuxna dricker för mycket. Kampanjen Vit jul syftar till att uppmärksamma detta – men också att göra något åt det! Tillsammans med våra ideella och dig som företagsgivare kan vi anordna julaktiviteter för barn och unga i hela landet. Och öppna fler dörrar för ett julfirande fyllt av glädje och gemenskap.

Som företagsgivare får du vår odelade tacksamhet. Du får ett diplom, personlig återkoppling och möjlighet till fortsatt engagemang. Men viktigast av allt är vetskapen om att du bidragit till att fler barn har fått skratta under julen och känner hopp om framtiden.

Skänk en gåva på www.vitjul.se/foretag så att fler barn får fira jul i en trygg miljö utan att konkurrera med alkoholen.

IOGT·NTO·RÖRELSEN

IOGT-NTO SÖKER NÄSTA GENERATION AV

IDEOLOGISKA LEDARE

Nu är det dags att nominera personer till IOGT-NTO:s förbundsstyrelse och till skolstyrelserna för Tollare och Wendelsberg.

Valberedningen söker med ljus och lykta efter de bäst lämpade för uppdraget. Finns de på barrikaderna, vid fikabordet, i styrelserummet eller verkar de på den digitala arenan?

Skanna av ditt nätverk och nominera, både nya personer och personer du tycker ska få fortsatt förtroende.

Nomineringsstopp 1 februari 2017. Nominera till asa@hagelstedt.se

”Nu är vi starkare tillsammans”

Victoria Perneholm började dricka som 13-åring och fick under åren en allt mer ansträngd relation till sin mamma. Till slut tappade de nästan kontakten helt. I dag har mor och dotter hittat tillbaka till varandra och arrangerar tillsammans Må Bra-festivalen i Umeå.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: HENRIK OLOFSSON

Den 12 november är det dags för Må Bra-festivalen i Umeå och Susanne Perneholm och hennes dotter Victoria har bråda dagar. De har fullt upp med att boka in föreläsare och få alla pusselbitar på plats. Festivalen kommer att erbjuda besökarna ett smörgåsbord av aktiviteter; inspirations-föreläsningar av bland andra Cecilia Cederlund och Carina Bång, musik, konst och work-shops, med syfte att få människor att upptäcka nya saker som får dem att må bra.

Det är andra året som de tillsammans arrangerar festivalen. Förra året hette den Sinnesro-festivalen och då låg huvudfokus på att få bort skuld och skam kring missbruk, beroende och medberoende.

– Vi tycker att det är viktigt att belysa anhängigperspektivet när det gäller missbruk och beroende. Även anhöriga behöver stöd, men många vet inte hur de ska gå tillväga. Genom att lyfta frågan hoppas jag att fler vågar be om hjälp, säger Susanne Perneholm.

Anhörigfrågorna finns med som en underton även i årets festival, men nu har de valt att paketera dem på ett mer positivt sätt. I stället för att fokusera på problemen, vill Susanne och Victoria fokusera på det som kan få människor att må bra.

– Namnet Sinnesro-festivalen kan ha fått några att avstå från att komma. Det låter onekligen lite som new-age. Därför har vi valt att i stället kalla festivalen Må bra. Alla vill ju må bra och det är jättevik-

Fakta. Susanne och Victoria Perneholm

Ålder: 54 och 29 år.

Familj: Sonen Acke, Victorias lillebror. Victoria har också en 11-årig halvsyster.

Bor: Umeå.

Gör: Susanne är egen företagare och personlig assistent. Victoria går på dagbehandling och är på väg ut på praktik.

hon inte klarade att ta sig ur, trots att hon insåg att hon drack för mycket.

– För mig blev alkoholen en positiv upplevelse. Jag tyckte att den fick mig att må bättre, säger Victoria och tittar på sin mamma.

Hon var duktig på att hålla fasaden och hemma märkte Susanne inte varthän det barkade. Jo, hon såg ju att dottern skolade en del och att hon gärna gick ut på helgerna. Men hon tänkte att det var vanligt tonårsstrul och inget att hetsa upp sig för.

Men ett par allvarliga incidenter, då hon fick rycka ut och hämta sin berusade dotter, fick Susanne att förstå att problemen varken var ringa eller övergående. Hon pratade med Victoria, som menade att Susanne överdrev, tjatade och var allmänt jobbig. Victoria bedyrade att det var lugnt, och att det inte fanns något att oroa sig för.

Där viftade man dock bort orosmolnen och menade att det troligen handlade om tonårshormoner.

Susanne skakar på huvudet. Hon upplevde gång på gång hur hennes rop på hjälp ebbade ut i ingenting. När hon tog upp Victorias problem med skolan fick hon svaret att alla tonåringar dricker. Det var som att det var hon som var en överbeskyddande och ängslig hönsamma, inte att Victoria hade ett alkoholberoende.

– Min upplevelse är att kunskapen om alkoholism är låg bland myndighetspersoner. De vet inte hur de ska handskas med frågan. Jag fick aldrig något gehör och till sist gav jag upp försöken att få dem att förstå. Jag var själv i kris på grund av skilsmässan och hade väl inte riktigt orken att fortsätta kämpa i motvind.

Efter att Victoria i 18-årsåldern genomgått en behandling som inte föll väl ut började mor-dotterrelationen att krackelera rejält. Victoria kände ingen tillit till sin mamma, och när Susannes nye man deklarerade att han inte ville att Victoria flyttade hem efter behandlingen blev brytningen definitiv. Victoria kände sig sviken.

– Ja, så var det, jag svek mitt barn. Det känns jättejobbigt. Jag har fruktansvärt dåligt samvete för det där. Den mannen var inget att ha, säger Susanne, och tittar upp i taket för att inte tårarna ska svämma över alla bräddar.

Victoria fick gå om det sista året på jordbruksgymnasiet och bodde då hos sin pappa. Hon jobbade i jordbruket och med djuren, vilket hon stortrivdes med. Men hon fortsatte att dricka. Hon och Susanne umgicks inte alls och hördes bara sporadiskt.

– Jag tassade på tå eftersom jag var jätterädd att Victoria helt skulle stänga dörren. Men jag kände också att det nu var upp till henne att vilja ta tag i sina problem. Jag kunde och orkade inte ägna all min tid åt att vaka över henne, trots att jag var konstant orolig. Jag led av högt blodtryck och sov dåligt eftersom tankarna på Victoria ständigt gnagde, säger Susanne.

Efter avslutat gymnasium valde Victoria att flytta till Luleå, där hon jobbade som djurskötare, och därefter till Burträsk. Hem till Umeå ville hon inte. Hon ville vara i fred och slippa känna sig övervakad.

Det som återstod av hennes och Susannes relation var sårigt. Susanne såg andra

"Kunskapen om alkoholism är låg bland myndighetspersoner."

SUSANNE PERNEHOLM

tigt för vår psykiska och fysiska hälsa. Allt utgår ifrån det, säger Susanne och ler.

Festivalen arrangeras i samarbete med studieförbundet Sensus. Förra året hölls den i deras 400 kvadratmeter stora lokaler. I år har festivalen flyttats till konferensanläggningen Nolia som rymmer fler utställare och besökare.

Det finns förstås en historia bakom Må Bra-festivalen. Vi får backa ett antal år tillbaka i tiden för att kunna berätta den.

När Victoria var 13 år började hon dricka alkohol, och bara några år senare satt hon fast i ett alkoholberoende som

Susanne, som då låg i skilsmässa, valde att lita på sin dotter. Kanske för att hon inte riktigt måktade med att hantera hennes problem i det läge hon befann sig.

– Jag var tyvärr inte känslomässigt tillgänglig för Victoria under den här perioden på grund av skilsmässan. Den tog så mycket kraft att jag inte hade ork att se Victorias behov. Det ångrar jag djupt i dag, men jag kan dessvärre inte göra det o gjort, säger Susanne sakta.

Victorias problem eskalerade. Susanne kontaktade BUP (Barn och ungdomspsykiatri) och socialtjänsten för att få hjälp.

"Vi är rika på
erfarenheter
och är starkare
tillsammans."

SUSANNE PERNEHOLM

FOTO: ANDRÉ LARSSON

"Även anhöriga behöver stöd, men många vet inte hur de ska gå tillväga."

SUSANNE PERNEHOLM

mammors närhet till sina vuxna döttrar och önskade detsamma. Hon kände sig maktlös och frustrerad. Hon beskriver det som att stå bakom en glasvägg och inte kunna göra någonting, trots att man inget hellre vill.

Till sist kom Victoria själv fram till att hon måste göra något åt sitt drickande. Hon hade nått vägs ände och valde att gå i en sex veckor lång 12-stegsbehandling. Och för tre år sedan blev Victoria nykter.

Sakta men säkert tillfrisknade hon, och mor och dotter började trevande finna vägen fram till varandra och en fungerande, sund relation. På många vis handlade det om att hitta ett helt nytt förhållnings-sätt och ett nytt sätt att mötas. Där har Må bra-festivalen fyllt en viktig funktion.

I dag lägger Victoria all sin energi på

att må bra. Hon har träffat en kille, är ofta ute i skog och mark för att plocka svamp eller bara "vara". Tillsammans med pojkvännen har hon byggt en liten stuga vid en sjö i närheten av Vindeln, så de kan övernatta när de vill. Båda älskar att fiska, och det kan bli långa, fridfulla dagar vid sjön.

Victoria har alltid haft en konstnärlig ådra och har nu börjat måla regelbundet. Skapandet har blivit ett sätt att känslomässigt kanalisera alla erfarenheter, och målandet ger henne det inre lugn som hon behöver. Träning har också blivit ett sätt att få igång endorfinerna i kroppen.

– Ju mer jag tränar desto piggare blir jag. Jag mår jättebra av att det, säger hon.

Kontakten mellan mor och dotter är

numera återknuten och bättre än någonsin. De har förlorat många år och har mycket att ta igen och bygga upp.

– Vi har pratat massor det senaste året och är överens om att vi alltid ska vara ärliga och respektfulla mot varandra och ha en rak kommunikation. Vi har också hittat gemensamma intressen som gör att vi kan bygga på vår relation genom att göra saker tillsammans. Vi gillar till exempel bägge att måla och träna. Och vi hör på telefon nästan varje dag, säger Susanne.

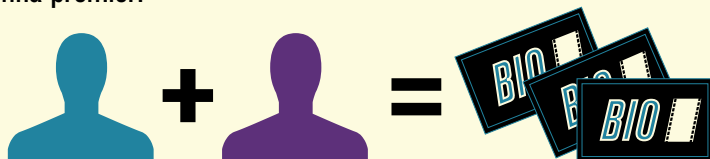
De är måna om att tillbringa tid ihop utan att nödvändigtvis bara sitta och prata – och en viktig del i läkandet är ett liv fyllt av positiva intryck och roliga aktiviteter.

– I de gemensamma aktiviteterna föds samtalen. Därför har vi gått på flera målar-kurser och vi brukar även träna tillsammans flera gånger i veckan. Vi har kul, skrattar mycket och trivs med de personer vi är i dag. Vi är rika på erfarenheter och är starkare tillsammans, säger Susanne och tillägger att Må bra-festivalen så klart också är ett gemensamt bygge, sprunget ur deras gemensamma erfarenheter. ■

Årets sista värvarkampanj

För medlemmar

Under oktober, november och december kommer vi att ha en värvarkampanj där alla som värvar medlemmar får del av fina premier.

Värva 2 medlemmar och få 3 biobiljetter

Gyllene tillfälle för dig att värva två kompisar till organisationen så ni tillsammans kan gå på bio och fira deras ställningstaganden.

Värva 20 medlemmar och få en iPad

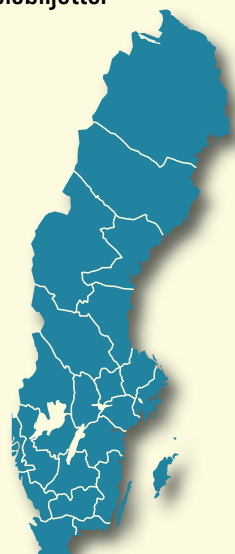
Du som ligger i ordentligt och lyckas värva minst 20 personer kan få en IOGT-NTO-brandad iPad som du även kan ha användning av när du jobbar med den digitala delen av engagemangskonceptet. Medlemmarna ska ha betalat sin medlemsavgift senast 31 januari och vi skickar ut både biobiljetter och iPads under februari.

**Anställda på förbundskansliet och deras familjer kan ej delta i utdelningen av biobiljetter eller iPads*

För distrikt och föreningar

Under november och december kan alla distrikt som gör minst en värvaraktivitet få ett stöd på upp till 10 000 kr. Målet med aktiviteten ska vara att värva nya medlemmar. Förbundet går in med en ekonomisk ersättning på upp till 10 000 kr och ger förslag på mässor eller marknader som kan vara bra som värvningsplatser.

Utvecklingskonsulenter kommer att vara aktivt behjälpliga med dessa aktiviteter. Det finns möjligheter för distrikten att låna profilmaterial för att göra aktiviteten så bra som möjligt.

SÅ TYCKER LÄSARNA OM ACCENT

Accent skriver om viktiga ämnen som andra medier inte bevakar. Det anser 96 procent av IOGT-NTO:s medlemmar enligt en färsk läsarundersökning.

TEXT JENS WINGREN

Att bevaka frågor om nykterhet, alkohol och andra droger är Accents kärnuppdrag. Yngre läsare tycker i högre grad än de som är 50 år fyllda att Accent bevakar viktiga frågor som andra medier inte skriver om.

– Det är ju vårt existensberättigande att vara på tårna inom det området, så det är förstås glädjande att läsarna tycker att vi

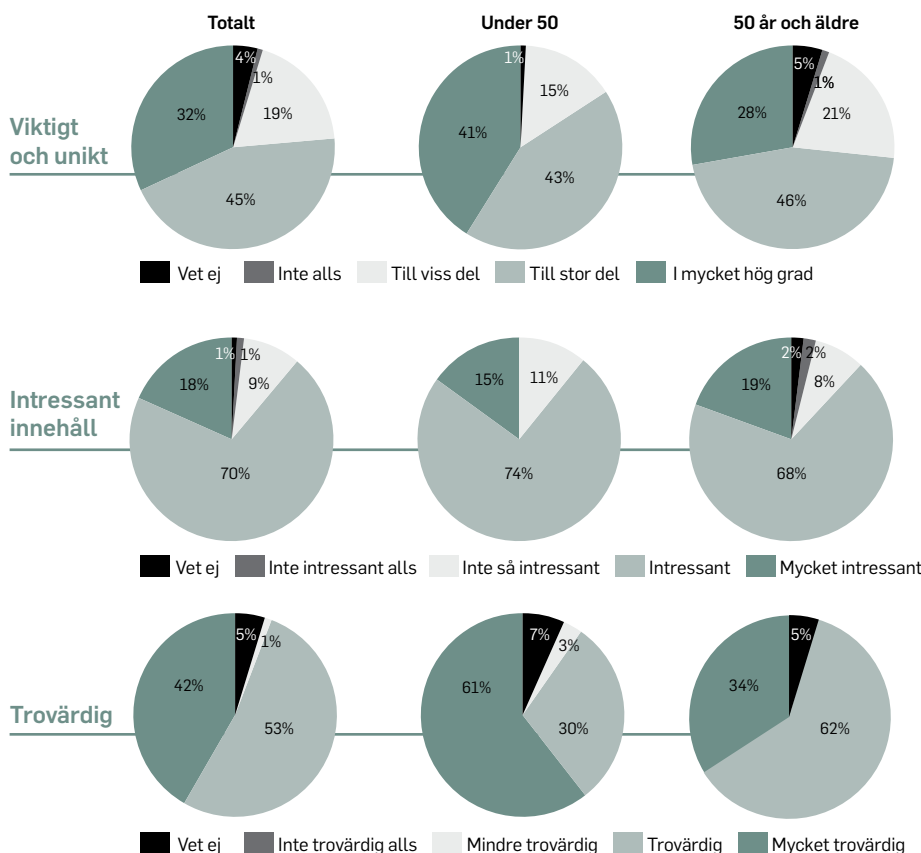
tar upp angelägna frågor som annars riskerar att sopas under matta, säger Ulrica Ambjörn, chefredaktör.

Sedan den förra läsarundersökningen som gjordes 2009 visar det sig också att papperstidningen Accent blivit viktigare för medlemskapet i IOGT-NTO. 52 procent säger att Accent är mycket viktig, eller viktig, för medlemskapet 2016, jäm-

fört med 38 procent år 2009.

– Det är jätteroligt och faktiskt lite otippat i tider när papperstidningens nära förestående död trumpetas ut överallt. Jag tycker att det visar att papper fortfarande är starkt, i alla fall när det gäller medlemstidningar med specialinnehåll som Accent. Jag tror att det står för en annan kvalitet och trovärdighet än mycket annat som svishar förbi på internet.

Undersökningen visar att Accent har hög trovärdighet bland IOGT-NTO:s medlemmar. 95 procent tycker att Accent är trovärdig eller mycket trovärdig, 1 procent tycker att tidningen är mindre trovärdig och 4 procent svarar vet ej. Också när det gäller trovärdighet ger läsarna under 50 år högst betyg.

Det här läser medlemmarna helst om – i rangordning.

- Forskning om alkohol och andra droger.
- Alkohol- och/eller narkotikapolitik.
- Levnadsöden, personer som haft problem med alkohol och/eller andra droger, eller som av andra skäl valt en nykter livsstil.
- Alkoholkulturen/alkoholnormen i samhället, vad den tar sig för uttryck och får för konsekvenser.
- IOGT-NTO och/eller andra delar av IOGT-NTO-rörelsen.
- Nyktra aktiviteter och mötesplatser.
- Debatt/krönikor/opinionsmaterial.
- Chefredaktörens krönika.
- Kulturmaterial.
- Korsordet.

Om undersökningen: Undersökningen gjordes av Bring per telefon under maj-juni 2016. Totalt intervjuades ett representativt urval på 242 medlemmar i IOGT-NTO.

När det gäller innehållet tycker 88 procent att det är intressant. Endast 1 procent tycker att innehållet inte är intressant alls. Bland läsarna under 50 år tycker ingen att innehållet är ointressant.

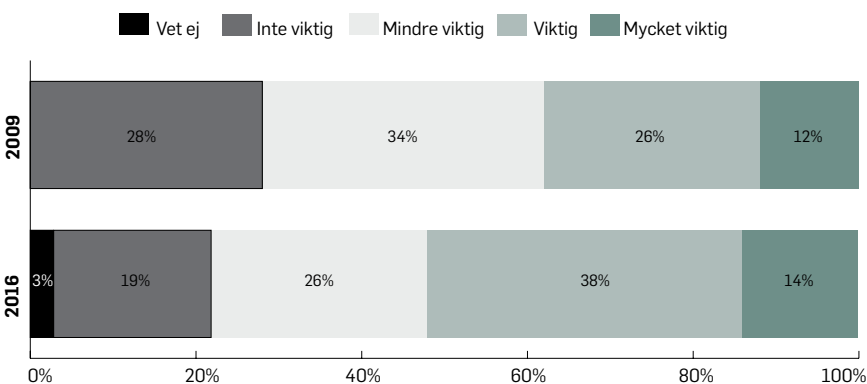
– Men det betyder inte att vi lägger oss på latsidan, det finns fortfarande mycket att utveckla och finslipa. Vi vill nå fler av de som inte läser papperstidningen alls, de utgör i dag 13 procent av medlemmarna, och vi vill få fler att läsa en större del av tidningen. Och vi vill hjälpa fler medlemmar att hitta till accentmagasin.se på webben, säger Ulrica Ambjörn.

På frågan om man besökt Accents hemsida på internet accentmagasin.se svarar endast 9 procent ja. Det är samma siffra som år 2009, och den ligger på samma nivå som för jämförbara medlemstidningar. Bland de som är under 50 år har 17 procent besökt accentmagasin.se, jämfört med 6 procent bland dem som är över 50 år.

– Mycket av det material som medlemmar efterfrågar finns på accentmagasin.se, till exempel forskningsartiklar, politik och nyheter om vad som händer inom IOGT-NTO runtom i landet. Därför vore det ju bra om medlemmarna hittar dit.

Antalet unika besökare på accentmagasin.se har tredubblats från 2013–2015, och

Hur viktig är tidningen Accent för ditt medlemskap i IOGT-NTO?

låg under fjolåret på i genomsnitt 27 500 i månaden.

– Vår nästa uppgift är att ta reda mer på vilka som läser Accent på webben. Vår gissning är att det är en intresserad allmänhet och människor som på olika sätt

arbetar professionellt inom alkohol- och drogområdet, säger Ulrica Ambjörn.

I oktober hade också Accentpodden premiär. Det första avsnittet handlar om händelseutvecklingen kring alkoholglässen och kan avlyssnas via accentmagasin.se. ■

"Mycket av det material som medlemmar efterfrågar finns på accentmagasin.se"

Så kan du bli en blåslampa i
baken på beslutsfattarna – se
tipslistan på nästa uppslag.

"OPINIONEN SVÄNGER INTE AV SIG SJÄLV"

Så driver IOGT-NTO på alkoholpolitiken

Att påverka alkoholpolitiken är ett långsiktigt arbete där vardagsgnetande och lobbying varvas med utspel och kampanjer. Högst upp på IOGT-NTO:s agenda står just nu att säkra monopolet och begränsa alkoholreklamen.

TEXT **EVA EKEROTH** FOTO **ISTOCK**

FOTO: JENS WINGREN

"När man gör som IOGT-NTO och inte bara protesterar, då får man gehör."

GABRIEL ROMANUS

Att påverka alkoholpolitiken är en av IOGT-NTO:s tre högst prioriterade frågor. En färsk undersökning (se här intill), som Accent gjort, visar att medlemmarna tycker att det är den allra viktigaste frågan. Och det är också en fråga som ägnas mycket tid och kraft.

Uppgiften kräver många kontakter, ständig beredskap, och kontinuerlig bevakning. Det gäller att hålla koll på motioner och utredningar och försöka lista ut när det är bäst att agera. När som helst kan något hända som kräver en omedelbar reaktion. Samtidigt vill IOGT-NTO förstås sätta agendan, driva frågor och påverka opinionen.

– Nu har det gått två år av mandatperioden utan att det hänt något på alkoholområdet. Vi hade höga förhoppningar på Gabriel Wikström när han tillträdde som folkhälsominister, så det har känts lite uppgivet när ingenting har hänt. Därför var det desto mer välkommet när beskedet kom att alkoglassen ska utredas. Det visar ändå att enträget arbete lönar sig, även om vi inte är iland bara för att det tillsatts en utredning, säger Linda Engström.

ström, kommunikations- och påverkanschef på IOGT-NTO.

Den isglass med en alkoholhalt på fem procent som under hösten dök upp i Mathems sortiment hittade i somras ut till ett antal Ica-butiker i landet. IOGT-NTO startade snabbt en namninsamling för att få Folkhälsomyndigheten att betrakta glassen som en alkoholdryck. På kort tid fick man ihop 3 000 namn.

– Nu ska vi återkoppla till alla dem som engagerade sig. Vi vill visa att engagemang spelar roll, säger Linda Engström.

Om isglassen krävde en akutinsats så är arbetet med andra frågor mer långsiktigt och tålmodskrävande. Den viktigaste frågan just nu är att behålla detaljhandelsmonopolet, det vill säga att försvara Systembolaget.

– Det viktigaste är att undanröja alla hot mot monopolet. Alkoglassen är ett sådant hot, näthandeln är ett annat. Sedan är det alkoholreklamen. Politiken måste vara konsekvent och hängas upp på folkhälsan. Det måste vi bevaka, säger hon.

Som folkrörelse har IOGT-NTO unika

Alkoholpolitiska insatser 2016

Till och med augusti i år har IOGT-NTO bland annat genomfört följande aktiviteter:

- 15 Partipolitiskt aktiva medlemmar har lyft frågan om alkoholreklam i sitt parti.
- IOGT-NTO har bidragit till att utkast till alkohollagstiftning lagts fram i Vietnam och Uganda.
- 62 politiker och tjänstemän har uppvaktats på nationell nivå.
- 30 politiker och tjänstemän har uppvaktats på regional och lokal nivå.
- 3 000 forskarrapporter har delats ut.
- IOGT-NTO engagerar sig i IOGT international och Global Alcohol Policy Alliance (GAPA) samt bidrar till World Forum Against Drugs (WFAD), EuroCares och European Public Health Alliances (EPHA) verksamhet.
- IOGT-NTO engagerade sig starkt för att inte legaliseringsrörelsen skulle vinna terräng vid FN:s generalförsta möte.
- IOGT-NTO har kontakt med en rad andra organisationer för att öka förståelsen för alkohol som utvecklingshinder.

möjligheter menar Linda Engström.

– Vi är många som kan hjälpas åt. Det är något vi använder oss av för att skapa opinion.

Och IOGT-NTO:s alkoholpolitiska arbete lönar sig. Det anser i alla fall Gabriel Romanus, tidigare socialminister, chef för Systembolaget, riksdagsledamot och ordförande i Alkoholpolitiskt forum.

– Ja, absolut. Det visar väl om inte annat den utredning om alkoholglassensom Gabriel Wikström nu kommer att tillsätta. När nyheten kom hänvisades bland annat till namninsamlingen som IOGT-NTO hade gjort, säger han.

Gabriel Romanus tycker att IOGT-NTO använder en bra taktik.

– När man gör som IOGT-NTO och inte bara protesterar, utan även kommer med fakta och hänvisar till forskning, då får man gehör, både hos allmänheten och i riksdagen, säger han.

Han framhåller att även andra nykterhetsorganisationer har betytt mycket för alkoholpolitiken.

– MHF:s (Motorförarnas helnykterhetsförbund) arbete med alkobommar i hamnarna är viktigt, och de har en stor del i att promillegränsen sänktes till 0,2 i trafiken en gång i tiden. Även Blå bandet är alerta med nyhetsförmedling och viktiga kommentarer om alkoholpolitiken, säger han.

Gabriel Romanus drar upp flera alkoholpolitiska framgångar för IOGT-NTO.

– Ta Kent Härstedts utredning om alkoholinförslaget 2004, som föreslog en sänkning av alkoholskatten. Då drog IOGT-NTO igång en kampanj som fick partier på båda sidor om blockgränsen att gå emot utredningens förslag.

Opinionen svängde och det gör den inte av sig själv. IOGT-NTO var en av aktörer som spelade en avgörande roll, säger han.

Vid EU-inträdet bidrog IOGT-NTO till att detaljhandelsmonopolet och, till att börja med, även införselbegränsningarna blev kvar.

– Man jobbade hårt för att behålla monopolen, ställde krav på förhandlarna och bevakade förhandlingarna. Jag arbetade på Systembolaget då och IOGT-NTO var ett väldigt bra stöd. De som var angelägna om att svenskarna skulle rösta ja var rädda för att förlora rösterna från IOGT-NTO:s medlemmar och andra som ville ha en restriktiv alkoholpolitik.

Alla våra monopol fick vi inte behålla fullt ut, men detaljhandelsmonopolet blev kvar, och det betydde mest för alkoholpolitiken, säger han.

Även införselreglerna var en seger i början.

– Förhandlarna lyckades få igenom att vi fick ett undantag även på den punkten, men det förlorade vi senare. Det var sagt att vi skulle ha veto mot ytterligare ökad införsel, men när vi redan var medlemmar och en EU-kommissionär tyckte att Sverige skulle ha samma regler som övriga medlemsstater, med samma upptrappning som Finland och Danmark, vågade Sverige inte testa om det skulle hålla i EU-domstolen att vägra, säger han.

Andra alkoholpolitiska insatser IOGT-NTO gjort på senare år är att anmäla den TV-sända alkoholreklamen till Myndigheten för radio och TV. Anmälan, som gjordes 2011, resulterade i att myndigheten begärde att deras brittiska motsvarighet, Ofcom, skulle pröva ärendet. Det ledde till en uppmaning från Ofcom till TV-bolagen att följa svenska regler. En uppmaning som bolagen struntat i. Ett nytt direktiv

för audiovisuella medier har antagits, som öppnar för att länderna själva kan besluta om förbud. Det gör att frågan hålls levande och engagerar många runt om i EU.

2011 polisanmälde IOGT-NTO också tio internethandlare för att få prövat om verksamheten var laglig. Det ledde till att en person dömdes för olovlig alkoholförsäljning.

Inför det senaste valet uppmanade IOGT-NTO både medlemmar och andra att mejla en politiker för att fråga hur de ställer sig till att skärpa lagstiftningen för alkoholreklam. Det resulterade i att över 25 000 frågor skickades till drygt 5 000 riksdagskandidater. Närmare hälften av kandidaterna svarade.

Samtidigt drog organisationen igång en kampanj där man uppmanade den som störde sig på alkoholreklam att ta en bild och lägga ut på Instagram eller Twitter och tagga bilden #alkoholstör, eller att bli rapportör och rapportera all alkoholreklam man såg under en vecka. På kampanjsidan fanns en länk till Konsumentverket där man kunde anmäla alkoholreklam, vilket ledde till att anmälningarna ökade med 800 procent. ■

Så kan du engagera dig

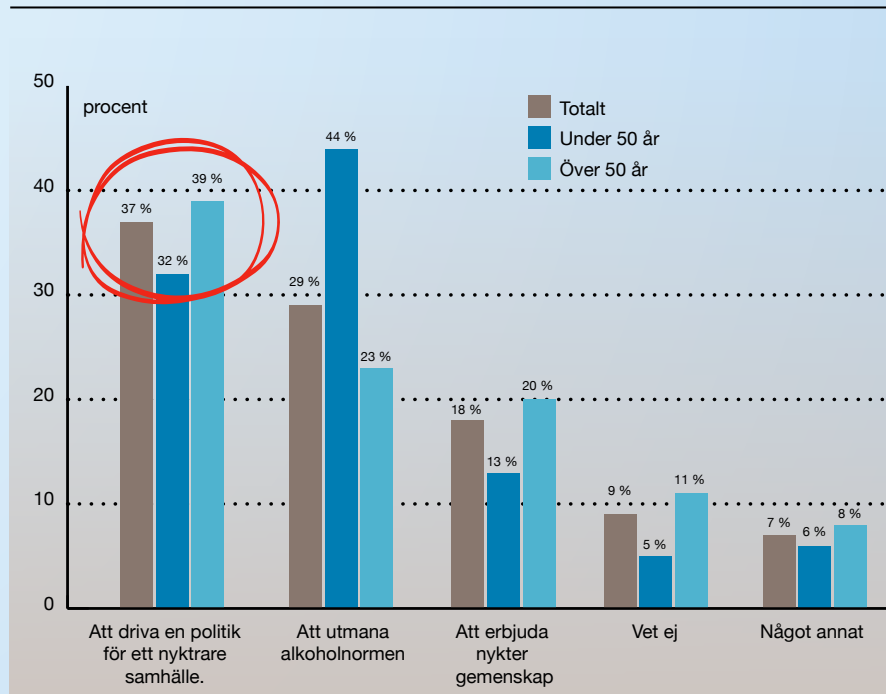
Vill du bara göra en punktinsats kan du få tips på iogt.se.

Här är några exempel:

- Bli vän med en politiker eller makthavare på Facebook.
- Gilla och dela alkoholpolitiska inlägg på sociala medier.
- Skriv en insändare eller debattartikel.
- Fråga efter alkoholfritt på krogen.
- Anmäl alkoholreklam du ser eller som du får hem i brevlådan till Konsumentverket/KO.
- Bjud på Almedalsdrinken eller annan alkoholfri dryck vid något evenemang.
- Uppmana din lokaltidning att uppmärksamma alkoholfria drycker.
- "Glöm" ett exemplar av Accent i väntrummet på vårdcentralen eller något annat strategiskt ställe.

Har du lust att lägga mer tid så kan du starta en studiecirkel eller kolla med ditt distrikt om där finns en drogpolitisk grupp som du kan gå med i. Annars kanske du vill starta en sådan? Kontakta Anders Karlsson eller Simon Brehmer på IOGT-NTO:s förbundskansli: 08-672 60 00.

Vilken av IOGT-NTO:s prioriterade frågor tycker du är viktigast?

Om undersökningen: Undersökningen gjordes av Bring per telefon under maj-juni 2016. Totalt intervjuades ett representativt urval på 242 medlemmar i IOGT-NTO.

accent

20 SKÄL ATT FIRA

Nykterhetsnormen vinner mark,
och IOGT-NTO-rörelsen tar tåten. Här har
du 20 nyktra framgångar att fira. Du kan
säkert göra listan ännu längre.

1 **Unga dricker mindre.** Trenden håller i sig – år efter år visar CAN:s mätningar att svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol.

2 **Alkoholfritt ökar.** Intresset för alkoholfria drycker fortsätter att öka. Systembolagets försäljning av alkoholfria drycker stiger för varje år.

3 **Rekord för Vit jul.** IOGT-NTO-rörelsens kampanj Vit jul satte nytt rekord: 138 000 personer gillade på facebook och 30 000 lovade att fira jul utan alkohol.

4 **Almedalsdrinken visar vägen.** Nykterhetsrörelsens drink firade 5-års-jubileum i Visby i somras och visar vägen för alltfler alkoholfria mingel.

5 **Facket säger nej tack.** Kommunals beslut att ta bort alla möjligheter för förbundet att bjuda på alkohol vid representation väckte jubel på kongressen i somras.

6 **Arbetsgivare väljer nolltolerans.** Union to union (LO:s, TCO:s och Saco:s biståndsorganisation) har infört nolltolerans för alkohol för sina anställda i all verksamhet – både i Sverige och utomlands.

7 **Alkoholfritt ny kung i baren.** Fotografiska museet i Stockholm har fått mycket beröm för sin linje – alkoholfritt är den självklara utgångspunkten i museets bar.

8 **Nyktert festande coolt.** Under året har allt fler artiklar med nyktert festande i fokus dykt upp i fler medier än Accent. Nyktert festande har gått från konstigt till coolt.

9 **Alkoholskatten höjs.** Nästa år höjs alkoholskatten med fyra procent. Ett första steg på vägen.

10 **Mer utveckling utan alkohol.** Det blir allt tydligare hur alkohol och andra droger hänger ihop med fattigdom och förtryck. IOGT-NTO-rörelsens initiativ att belysa alkoholens roll som hinder för global utveckling samlade ett 50-tal civilsamhälles-organisationer till en stor konferens förra hösten.

11 **Alkoholnormen på allas tungor.** Allt fler ifrågasätter att alkohol är en självklar del av livet.

12 **Iskyla mötte alkoholglassen.** Över 3 000 personer undertecknade i somras IOGT-NTO:s upprop för att stoppa den 5-procentiga alkoholglassen. Flera handlare drog in glassen och nu har en utredning om glassens framtid tillsatts.

13 **FN:s narkotikakonvention kvar.** En ny deklaration antogs enhälligt vid FN:s generalförsta möte om narkotika i april.

14 **Smart reklam.** IQ:s tv-reklam klär av alkoholnormen och får oss att se det absurda i scenen där chefen oroar sig över medarbetaren som inte super sig full varje firmafest.

15 **Stort cannabismotstånd i Sverige.** 92 procent av svenska folket är emot cannabisodling för eget bruk, och 89 procent tycker att det ska vara förbjudet att sälja cannabis.

16 **Rederi vill minska studentfylleri.** Tallink Silja slutar sälja alkohol i taxifreebutikerna under utresan på studentresor.

17 **Alkoholstopp inför operation.** Alkohol ökar de medicinska riskerna. Akademiska sjukhuset i Uppsala inför därför alkoholstopp för sina patienter 4–6 veckor före ortopediska operationer.

18 **Höjd kunskapsnivå.** Kunskapen om sambandet mellan alkohol och en rad olika sjukdomar, till exempel cancer, ökar. Inte minst tack vare Svenska Läkaresällskapets och IOGT-NTO:s årliga forskningsrapporter.

19 **Boende trötta på drogvåld.** "Pusher street" i danska Christiania har sedan decennier varit känt för sin helt öppna drog försäljning. Men efter att två poliser skjutits ned tog de boende saken i egna händer och rev haschbodarna.

20 **Nykter fotboll minskar brottslighet.** Nattpollen i Skågetorp lockar 150 unga varje helg, och enligt polisen har det resulterat i att antalet brott halverats.

ULRICA AMBJÖRN

KÄLLKRITIK GRUNDEN I PRISBELÖNT **ANDT**-ARBETE

För fyra år sedan började lärarna på tre högstadieskolor i Borlänge undervisa **om drogfrågor på ett nytt sätt**. Den prisbelönta modellen, som heter ANDT på schemat, sprider sig nu i hela landet.

TEXT: **KARIN JANSON** FOTO: **MARIA HANSSON**

– **Det nya är** att frågorna är med i läroplanen, och inte något som flyter lite ovanpå eller som man ska beta av under en temadag, säger läraren Stefan Ericsson.

Det är fredagsförmiddag på Forssacklackskolan i Borlänge. Ungefär hälften av eleverna som går profilen atlet i årskurs åtta har lektion i samhällsorientering, SO. De har jobbat en vecka med alkohol som tema och ska ha redovisning om ytterligare en vecka.

– Tänk källkritiskt hela tiden. När ni redovisar måste ni kunna visa varför det material ni har hittat är relevant och sant, mässar Stefan Ericsson, och släpper sedan

iväg klassen på en timmes grupparbete.

Hela klassen jobbar med samma sju frågor och ska bland annat svara på hur bruket av alkohol har sett ut historiskt, och vilka lagar och regler som styr hanteringen av alkohol.

Hugo Jungsbo, Kim Larsson och Elif Yurek sätter sig i ett eget hörn av klassrummet med varsin Ipad.

– Vi letar information på nätet, förklarar Hugo Jungsbo och startar sin padda.

– Och så tittar vi källkritiskt på sidorna vi hittar. Till exempel vem som står bakom, om det finns någon ansvarig utgivare

och kontaktuppgifter, fortsätter han.

Elif har hittat information från CAN:s sida www.drugsmart.se. Hon håller på att ta reda på hur bruket av alkohol påverkar kroppen, och har skrivit ut flera sidor där hon har markerat det viktigaste med en överstrykningspenna.

– Vi försöker att bara använda oss av en sida, men ibland går det inte, då får man leta på fler ställen. Men det tar tid att göra källkritik på nya sidor och därför är det bra att använda samma, säger hon.

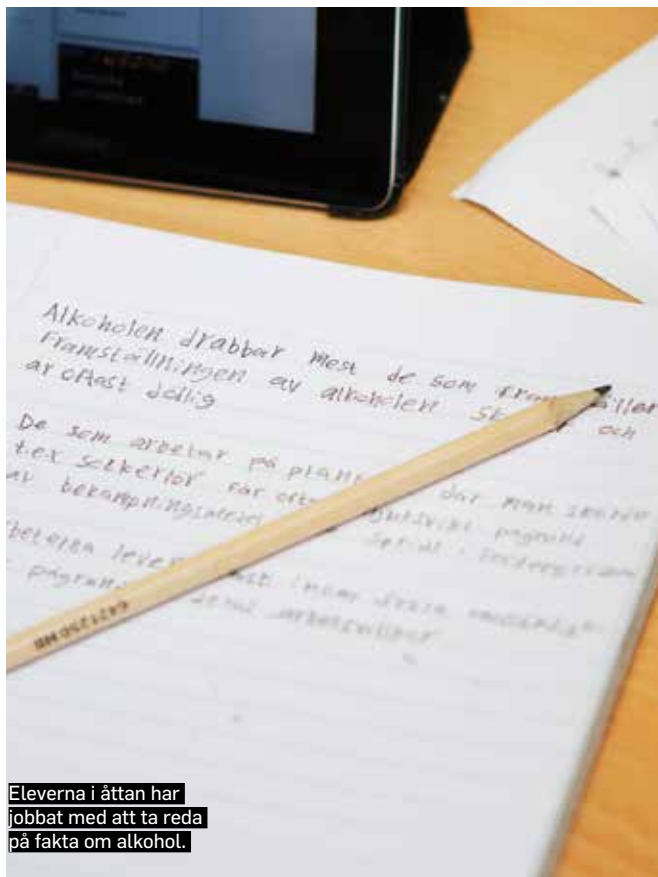
Materialet som eleverna samlar in ska sedan matas in i programmet Keynote och redovisas i mindre grupper. I skolans bib-

A photograph of three young people on a concrete staircase. A woman stands on the left, wearing a grey cardigan over a white and blue striped shirt and dark jeans. A man stands behind her, wearing a black long-sleeved shirt with 'San Angeles' printed on it and blue jeans. A third person is sitting on the stairs in the foreground, wearing a bright green t-shirt with 'MICHIGAN' and a logo, and blue Adidas track pants. The background is a white brick wall and a blue handrail.

Elif Yurek, Kim Larsson och
Hugo Jungsbo tycker att de
har blivit bättre på källkritik
tack vare ANDT-arbetet.

Läraren Stefan Ericsson har varit med och tagit fram arbetsmaterialet.

Eleverna i åttan har jobbat med att ta reda på fakta om alkohol.

Hugo Jungsbo, Kim Larsson och Elif Yurek jobbar med sin presentation.

DE 7 FRÅGORNA

1. Hur har bruket av ANDT sett ut historiskt kontra nutid?
2. Hur påverkas närsamhället och individerna där ANDT produceras?
3. Hur påverkar framställningen av ANDT miljön, lokalt och globalt?
4. Vad säger lagar och regler om bruk och hantering av ANDT?
5. Hur marknadsförs ANDT?
6. Vilka sociala och ekonomiska konsekvenser ger bruk och hantering av ANDT?
7. Vad händer i kroppen när du använder ANDT?

ANDT= alkohol, narkotika, dopning, tobak.

liotek håller Alicia Larsson och Adam Sjöo på att spela in ljudfiler till sin Keynotepresentation. Under redovisningen ska det nämligen bara vara att trycka på play och luta sig tillbaka.

– Vi har skrivit stödord som vi ska prata kring, förklarar Alicia Larsson, innan Adam börjar sin inläsning.

”Vad är alkohol. Det är en drog som påverkar dig själv. Alkohol är bland annat etanol. Alkohol finns i öl, vin och sprit och alkohol mäts i promille. Nio av tio vuxna dricker alkohol”, läser han.

På frågan om vad de har lärt sig ger Alicia och Adam samma svar: Mycket.

– Till exempel om vad som händer i kroppen vid olika promille, det var intressant, säger Alicia.

– Vi har kollat på en del film också.

Fakta ANDT på schemat

- 2013 startade Borlänge kommun och Länsstyrelsen Dalarna ett gemensamt pilotprojekt – ANDT på schemat.
- Under 2015 fick projektet stöd av Folkhälsomyndigheten och ett samarbete med Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) inleddes.
- Hösten 2015 belönades projektet med priset för Årets förebyggande insats vid Förebygg nu-konferensen i Göteborg.
- Under 2016 har materialet blivit webbaserat och finns på CAN:s webbplats.
- Till projektet är en referensgrupp knuten, samtliga med betydande kunskaper inom olika delar av ANDT och skolundervisning.

I sjuan när vi hade tobak såg vi Tobakens barn, berättar Adam.

Läraren Stefan Ericsson berättar att initiativet till ANDT på schemat kom från Länsstyrelsen Dalarna. Hösten 2012 började tre högstadieskolor jobba med ett pilotprojekt för att integrera ANDT-undervisningen i läroplanen.

– Tidigare har det har varit något som flutit lite ovanpå, eller som man försökt avhandla på en temadag. I och med att ämnet nu integrerades i läroplanen blev elevernas resultat mätbart, säger Stefan Ericsson.

Våren därpå utvecklades arbetsmetoden när Forssklackskolans SO-lärare fick i uppdrag att rätta de nationella proven i historia.

– Vi satt och rättade prov efter prov

"När ni redovisar måste ni kunna visa varför det material ni har hittat är relevant och sant."

STEFAN ERICSSON

och efter ett tag slog det oss: Begrepp och källkritik är grunden i allt. Vi måste ha källkritiken som grund i ANDT-arbetet, säger Stefan Ericsson.

Tanken med ANDT på schemat är att det ska vara som ett skelett som kan användas i alla ämnen. Utgångspunkten är de sju frågorna som eleverna jobbar med, oavsett ämne och oavsett om det handlar om alkohol, narkotika, dopning eller tobak.

– Det ideala är att man delar med sig utifrån de behov som finns i arbetslaget. När mina elever gör keynoteredovisningar på SO:n så kan ju NO-läraren titta på dem i efterhand och bedöma de bitar som handlar om NO. Till exempel hur kroppen påverkas. Det här är något som sparar resurser, säger Stefan Ericsson.

Tanken är också att fler ämneslärare ska använda materialet.

– Det finns tillgängligt och kan användas, sedan måste alla hitta sina former, säger Stefan Ericsson.

Sedan CAN har tagit sig an arbetsmaterial och gjort det tillgängligt på webben har fler skolor börjat jobba med det. Stefan Ericsson och hans kollega har också varit ute och föreläst.

– En viktig del i det här arbetet är att träffa andra, då uppstår nya idéer. Det finns många som redan är väldigt duktiga på att jobba med de här frågorna, men materialet kan ju vara ett stöd.

Sedan han började som lärare år 2000 har han sett det som också statistiken visar, att tobaks- och alkoholanvändningen har minskat bland eleverna.

– För tio år sedan var det mer tissel tasel på fredagar och prat om helgens fylla

Eleverna gör research på internet och övar sig samtidigt på källkritik.

på måndagen bland eleverna, nu hör jag inget av det. Och bland skolans 500 elever är det bara några få som röker.

– Det går åt rätt håll men som lärare vill man ju rädda alla från utanförskap i framtiden. För det är utanförskap det handlar om, få börjar med droger om inte har rökt innan. Och börjar man med droger blir det svårt att klara av skolan och man kanske inte tar sig igenom högstadiet och gymnasiet. Det ökar risken för ett liv i utanförskap, säger han.

Även bland föräldrarna har attityden ändrats, upplever han.

– Föräldrar har blivit mer restriktiva med att köpa ut och bjuda på alkohol, det är min bild.

När eleverna börjar jobba med en bokstav, till exempel A som i alkohol, gör de en lista tillsammans med läraren på för- och nackdelar. Efter kursens slut får de fylla på listan.

– Vi kan inte hymla om att människor kan uppleva fördelar med alkohol, men genom att ge eleverna information så kan de göra bättre och mer informerade val.

Efter kursens slut fyller vi på listan och då ser de hur många fler nackdelarna är, säger Stefan Ericsson.

Alla skolor och arbetslag väljer hur de vill jobba och i vilken ordning de tar bokstäverna.

– Om det till exempel är stora problem med marijuana på en skola så kan man ju börja med narkotika. Här har vi valt att börja med rökning i sjuan, för det är ofta det eleverna möter först. Alkohol i åttan och droger och doping i nian.

I arbetsmaterialet finns en bakgrundstext där läraren kan läsa in sig på respektive ämne. Och det behövs, enligt Stefan Ericsson.

– Vissa elever är drogliberala och väldigt pålästa, de har läst sida efter sida med propaganda. Men när jag har bett dem att skriva ner adresser till sidorna och gå igenom dem källkritiskt tillsammans med mig så har ingen kommit tillbaka och gjort det, säger Stefan Ericsson. ■

ANDT står för alkohol, narkotika, dopning och tobak, och är ett eget område inom folkhälsopolitiken i Sverige.

"Vi tittar källkritiskt på sidorna vi hittar. Till exempel vem som står bakom, om det finns någon ansvarig utgivare och kontaktuppgifter."

HUGO JUNGSSO

Gambia & Senegal 14-28 feb.2017 – 20 platser

En resa där vi kombinerar sol och bad med upplevelser där vår svensk/gambianska reseledare tar dig med till platser lite bortom turiststråken och till människor i deras vardagliga miljöer. Du får uppleva säregen natur och exotiska miljöer med ett annorlunda djurliv samt långa badstränder med möjlighet till härliga bad.

Vill du veta mer ?

Kontakta NBV Halland för information:

Andersbergstringen 2, 302 22 Halmstad

Tel: 073-383 83 68 eller 070-487 81 14

Mjöl: amou.job@nbv.se

Hemsida: www.nbv.se/gambiaresan

SOBER
RESOR

NBV

Välkomna till det Mytomspunna Island!

En gruppresa på 5 nätter till den storslagna Island. Guidning sker på svenska av en isländsk lokalguide. En variationsrik resa som innefattar besök till Islands populära attraktioner, så som Geysir, Thingvellir nationalpark, vattenfallet Gullfoss, den världsberömda Blå Lagunen och givetvis Reykjavik.

Vill du veta mer?

Kontakta NBV Halland så sänder vi information:

Andersbergstringen 2, 302 21 Halmstad

Amou Jobe tel:073-383 83 68

Rickard Lindlöf tel:073-383 83 77

Leonard von Wolcker tel:073-383 83 60

NBV

www.upplevelsenifokus.se

Mail: halland@nbv.se

Världsarvsresa i Halland och Bohuslän

GRIMETON OCH VITLYCKE

EN UPPELVELSERESA I VÄRLDSARVETS TECKEN, VI BESÖKER OCH BLIR GUIDEDE UNDER 2 DAGAR PÅ RADIOSTATIONEN I GRIMETON OCH SEDAN VID HÅLLRISTNINGARNA PÅ VITLYCKEMUSEUM.

BÅDA DESSA FANTASTISKA PLATSER INGÅR PÅ UNESCO'S LISTA ÖVER VÄRLDSARV.

VILL DU VETA MER?

KONTAKTA NBV HALLAND SÅ SÄNDER VI INFORMATION:

ANDERSBERGSTRINGEN 2, 302 21 HALMSTAD

AMOU JOBE TEL:073-383 83 68

RICKARD LINDLÖF TEL:073-383 83 77

LEONARD VON WOLCKER TEL:073-383 83 60

NBV

www.upplevelsenifokus.se

MAIL: halland@nbv.se

Kulturreresa till Bornholm

En underbart varierande resa på 5 nätter till Bornholm, där vi tillsammans med våra lokala guider besöker de stora sevärdheterna på ön så som Hammerhus borgruin och Østerlars Kirke. Vi besöker även flera pittoreska städer och fiskelägen och i vissa av dem kan göra uppehåll med möjlighet för måltider, strövtåg på egen hand, shopping och studiebesök i exempelvis de olika konsthantverkarnas ateljéer.

VILL DU VETA MER?

KONTAKTA NBV HALLAND SÅ SÄNDER VI INFORMATION:

ANDERSBERGSTRINGEN 2, 302 21 HALMSTAD

AMOU JOBE TEL:073-383 83 68

RICKARD LINDLÖF TEL:073-383 83 77

LEONARD VON WOLCKER TEL:073-383 83 60

NBV

MAIL: halland@nbv.se

www.upplevelsenifokus.se

Accent nummer 6 om alkoholnormen.

ALKOHOLNORM

– modeord eller viktigt begrepp?

Alkoholnormen talas det allt som oftast om i IOGT-NTO-sammanhang. För tjugo år sedan var det alkoholkultur som diskuterades. Är det någon skillnad, eller är det bara orden som växlar?

TEXT EVA EKEROTH

Flera läsare har hört av sig efter Accents artikel om alkoholnormen i nr 6. Några hyllar att frågan lyfts och andra är frågande, och även kritiska, till begreppet. En medlem (se insändare sidan 4) tycker att norm är ett modebegrepp som innebär ett individualistiskt perspektiv, medan tradition inkluderar ett samhällskritiskt perspektiv – som insändarskribenten föredrar att ta avstamp i.

– Nu har ju kongressen bestämt att vi ska fokusera på alkoholnormen, men personligen tycker jag att vi också behöver diskutera alkoholkultur och alkoholtradition, säger Linda Engström, kommunikations- och påverkanschef på IOGT-NTO.

Hon håller med om att alkoholnorm är

ett modeord, men tycker att det har en viktig funktion att fylla.

– Nu har man börjat tala om normer i olika sammanhang. Genom att rida på vågen har vi lättare att få folk att förstå vad vi menar. Och det är med andra vi ska diskutera normen. Inom rörelsen finns ingen alkoholnorm, säger hon.

Vilken är då skillnaden mellan alkoholkultur och alkoholnorm?

– Alkoholnormen handlar om en förväntan om att man ska dricka alkohol. Alkoholkultur handlar mer om hur man dricker och vad man accepterar i samband med det, till exempel att man förväntar sig våld, eller att man får konstiga domslut där förövare får lindrigare straff för att de

Ur IOGT-NTO:s drogpolitiska program:

- "Alkoholnormen innebär att det finns en förväntan om att vuxna ska konsumera alkohol och att de som ibland eller alltid avstår från alkohol blir ifrågasatta för sina val."
- "Alkoholkultur handlar om hur alkohol konsumeras och vilka beteenden som uppskattas eller accepteras – både av dem som dricker alkohol och de som inte gör det."

varit berusade, säger Linda Engström.

Är det också skillnad på alkoholkultur och alkoholtradition?

– De ligger närmare varandra än alkoholnorm. För mig är tradition mer statiskt, medan kultur är något vi bygger och skapar hela tiden, säger hon. ■

PREMIÄR FÖR ACCENTPODDEN

Nu släpps den första Accentpodden. En podd om det som stör och berör inom området alkohol och droger. Det första avsnittet handlar om alkoholglassen, och nästa om alkoholnormen.

TEXT **JENS WINGREN** FOTO **EVA EKEROTH**

– **Det känns angeläget** och kul att komma igång. Accent är Sveriges största tidning och webb om droger och nykterhet, och det händer mycket som är värt att bevaka inom området. Vi vill utnyttja de publiceringskanaler som är tillgängliga och hoppas att genom podden nå ännu fler, säger Ulrica Ambjörn, chefredaktör.

Accents redaktion har inte bestämt sig för en fast form, utan kommer att pröva sig fram och testa olika upplägg.

– Ambitionen är att göra nedslag i vårt

vanliga nyhetsflöde på accentmagasin.se, stanna upp lite och fördjupa i aktuella frågor, och att lyfta upp aktuella debatter. Men också att ge utrymme för personliga och berörande berättelser, som är ett uppskattat inslag i papperstidningen.

Inslagen kommer att variera i innehåll, upplägg och längd, och redaktionen efterlyser lyssnarnas reaktioner och tips för att utveckla podden. Du hittar Accentpodden på accentmagasin.se. ■

Jens Wingren spelar in en "prata" med Ulrica Ambjörn.

Fakta. Vad är en podcast?

En podcast är helt enkelt ett förinspelat radioprogram som du kan lyssna på med hjälp av din dator, telefon eller surfplatta – när du vill. Du kan prenumerera på podcasts via appar som iTunes, Acast och Stitcher så att de laddas ner automatiskt till dig när det kommer nya avsnitt. Sök efter *Accentpodden* i din podcastapp så hittar du oss där!

Årets bästa gåva?

Ge bort en prenumeration av Accent till någon du tycker om! Accent är Sveriges största tidning om alkohol och nykterhet och kostar bara 295 kronor för tio nummer.

Beställ en prenumeration genom att fylla i formuläret på hemsidan: www.accentmagasin.se/prenumerera. Du kan också ringa IOGT-NTO:s Medlemsservice på 08-672 60 38.

accent

Aðalsteinn Gunnarsson, chef för IOGT på Island, har stora förhoppningar för IOGT:s framtid i det nya huset.

FRAMTIDSTRON VÄXER HOS IOGT PÅ ISLAND

På Island lever gamla rörelsetraditioner kvar, men nu **satsar man på nytt hus** och nya verksamheter.

TEXT **EVA EKEROTH** FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

Det är onsdagskväll i Reykjavik. Solen lyser från en klarblå himmel och det är varmt för att vara på Island. I IOGT-lokalen i centrala Reykjavik är det medlemsmöte. De fyra IOGT-föreningarna turas om att vara värdar och i kväll är det Eini-gens (Enheten) tur.

Ordföranden Kolbrún Hauksdóttir kommer in med regalier i röd sammet över

axlarna. Hon öppnar mötet och alla läser Fader vår. Sångböckerna plockas fram och till tonerna av dragspel sjungs sång nr två, Eigið lag, på samma melodi som Auld Lang Syne.

Det är en stor kväll för några. De ska avge nykterhetslöftet och bli invalda som nya medlemmar. Yngst av de tre nya är Baldur Heiðar Einarsson som bara är 13 år. En och

Fakta. Island

Invånare: Cirka 330 000, varav ca 120 000 bor i Reykjavik.

Antal medlemmar i IOGT: 500.

Antal IOGT-föreningar: 4.

Ordföranden Kolbrún Hauksdóttir öppnar mötet iförd regaliér i röd sammet. Alla IOGT:s möten hålls som ritualmöten.

Till cykelprojektet skänker folk cyklar som iordningsställs av frivilliga. Cyklarna skänks till barn vars föräldrar inte ha råd att köpa dem en cykel.

"På årsmötet kommer vi att få in mycket nytt blod i styrelsen."

ADALSTEINN GUNNARSSON

en går de fram och undertecknar löftet.

Efteråt är Baldur Heiðar Einarsson nöjd och glad.

– Det var roligt. Jag kände mig välkommen. Jag har bestämt att jag inte vill bli full, säger han.

IOGT:s lokal är sliten och ganska trång. I tre år har de letat nytt hus. Äntligen har de hittat ett som passar.

– Det känns som om vi fått en nystart; nytt hus, ny styrelse, nya verksamheter och dessutom har jag fått tillåtelse att anställa Olga, säger Adalsteinn Gunnarsson, chef för IOGT på Island, och ler med hela ansiktet.

Olga heter Pokrovskaya i efternamn och kommer från Ryssland. Hon har varit volontär hos IOGT i närmare ett år, men ska nu bli anställd på heltid.

Det nya huset ligger i en förort strax öster om Reykjavik. Det är stort. Hela huset är på 1 000 kvadratmeter. Huset ligger högt och genom fönstren skymtar både hav och snöklädda fjälltoppar. På framsidan brer en stor parkeringsplats ut sig.

– Vi har tittat på 63 objekt innan vi äntligen hittade detta. Parkeringsplatsen är nödvändig. Det har vi ont om vid det gamla huset. Det är viktigt att folk kan ta sig till oss, säger han.

Huset har tidigare inrymt en filmskola och när Accent kommer på besök håller det som bäst på att byggas om för IOGT:s behov. Det ligger mindre centralt än det gamla, men det ser Adalsteinn Gunnarsson inte som något problem.

– Nej, här bor många unga familjer så vi tror att det kommer att vara lättare att rekrytera deltagare till barnverksamheten här, säger han.

Han slår ut med armen där han står i cementdammet i en enorm lokal. Här ska IOGT:s möten hållas framöver.

– Så vi måste bli fler. Annars kommer det att kännas tomt här, säger han och skrattar.

I dag har IOGT fyra föreningar med tillsammans cirka 500 medlemmar, varav ungefär 100 är aktiva.

– Av dem är 50 stycken hyperaktiva, säger Adalsteinn Gunnarsson.

Ambitionsnivån är hög.

– Det är viktigt att det är aktiviteter här varje vecka. Jag tänker att vi ska ha disco, dans för äldre och kaféverksamhet, säger han.

Adalsteinn Gunnarsson har nära till skratt och sprudlar av energi. Annat var det för ett år sedan.

– Då sa jag upp mig. Jag tyckte att det inte hände något i organisationen och allt hade gått i stå. Men så hittade vi det här huset. På årsmötet kommer vi att få in mycket nytt blod i styrelsen och vi har redan dragit igång en del nya verksamheter, till exempel cykelprojektet, säger han.

Han visar en lokal där det står cyklar i alla storlekar och färger – allt från fina racercyklar till små barncyklar och gamla slitna exemplar.

Till cykelprojektet skänker folk trasiga cyklar eller cyklar som de vuxit ur eller

tröttnat på. Volontärer, både barn och vuxna, hjälps åt att laga cyklarna och utrusta dem med ringklockor och reflexer.

– Vi har några uppsamlingsställen för cyklarna och sedan är det två företag som kör hit cyklarna gratis. På bara några veckor har vi fått in 260 cyklar, säger han.

De flesta cyklarna är i gott skick, andra används som reservdelar.

– Det som blir över kommer skrothandlare och hämtar, säger han.

Socialtjänsten i Reykjavik tar emot ansökningar från föräldrar som vill ha en cykel till sitt barn. Barnen kommer sedan hit med sina föräldrar och får välja en cykel.

Varje barn får också med sig en cykelhjälm. Hjälmar har skänkts till projektet av en butik.

– Projektet är väldigt populärt. Förutom företagen som hjälper oss med hjäl-

Olga Pokrovskaya, nyanställd på IOGT, blir invald som medlem tillsammans med två kamrater.

mar och att köra hit cyklarna så är det många andra som vill hjälpa till. Företag skänker pizza, kaffe, läsk och choklad till dem som jobbar här.

Liksom hos svenska IOGT-NTO ligger en stor del av isländska IOGT:s fokus på alkoholpolitik. Försäljningsmonopolet på Island är ständigt hotat och när Accent besöker landet är hotet mer aktuellt än på länge.

– Vi gör vad vi kan för att rädda monopolet. Vi har ordnat möten för politiker och journalister och haft både Kristina Sperkova (ordförande i IOGT international) och Per Leimar (politisk sekreterare på IOGT-NTO) inbjudna som talare. Tillsammans med vår ungdomsorganisation, Null procent, och en föräldraorganisation har vi startat en namninsamling. Hittills har vi fått in nästan 4 000 namn, säger Aðalsteinn Gunnarsson. ■

– Vi måste bli fler, annars kommer det att kännas tomt här, säger Aðalsteinn Gunnarsson, när han står i den stora lokalen där IOGT:s möten ska hållas framöver.

"Det känns som om vi fått en nystart."

AÐALSTEINN GUNNARSSON

NYTT HOPP FÖR ROSLAGENS HOPP?

I mars framträdde en engagerad ordförande i lokaltidningen. Tre månader senare är han uppgiven och vet inte om föreningen kommer att överleva. Under hösten fortsätter försöken att hitta en väg ur krisen för Roslagens hopp.

TEXT OCH FOTO **EVA EKEROTH**

På ett uppslag i Norrtälje tidning i våras berättar Thomas Sving, ordförande i IOGT-NTO-föreningen Roslagens hopp, om sina visioner för föreningen och lokalen i centrala Norrtälje. Artikeln var samtidigt ett upprop för att stärka nykterheten i Norrtälje.

Tre månader senare träffar Accent Thomas Sving i högsommarvärmen utanför Länna kyrka, där han är kontor.

– Det har inte riktigt blivit som jag hoppats. Just nu har luften gått ur och jag vet

inte om föreningen kommer att överleva. Jag ville få fler att tycka att vi måste göra något, men jag känner mig väldigt ensam. Jag funderar faktiskt på om jag verkligen orkar fortsätta med det här, säger han.

Föreningen har haft det motigt.

– Erik Jansson, vår ordförande, omkom i en bilolycka 2010. Då gick luften ur och vi hade ingen verksamhet alls ett tag.

För tre år sedan tog Thomas Sving över. – Jag tycker att vi måste våga sticka ut

hakan mera och tala om nykterhet och alkoholens konsekvenser. Inte långt från vår lokal sitter folk och dricker på parkbänkarna. Vi borde be dem komma in till oss istället, bjuda dem på en tallrik soppa eller en ostsmörgås. Jag skulle vilja få igång ett samarbete med socialtjänsten, säger han.

IOGT-NTO:s lokal i Norrtälje ligger centralt alldeles intill ån som flyter genom staden.

– Läget är jättebra. Jag skulle önska att den utnyttjades mer. Det är inte bara en byggnad. Den ska fyllas med människor också. Min dröm är att få igång dagträffar, en gång i månaden eller så, säger han.

I dag har föreningen kulturträffar sista fredagskvällen i månaden under skolterminerna.

– Vi har haft Roslagens Elvis på besök, kyrkokören sjöng in våren och olika kulturpersonligheter har varit på besök. Det brukar komma mellan 25 och 60 personer, säger han.

Det är inte de enda aktiviteter som föregår i lokalen.

– Vi hyr ut till Viktväktarna och till en squaredans-klubb. Nattvandringarna utgår också härifrån eftersom en av våra medlemmar är aktiv där. Ändå hoppas jag mest på att vi själva ska få igång fler verksamheter, säger han.

En medlem hörsammade uppropet i Norrtälje tidning.

– Hon anordnade en zumba-kväll. Det var en prova-på-kväll och det kom någonstans mellan 40 och 50 personer. Vi hoppas nu att i få igång en zumbakurs i samarbete med NBV, säger han.

Han ser också framför sig aktiviteter som bordtennis, brädspele eller bridge.

Vad är det som hindrar er?

– Ingenting, egentligen, säger Thomas Sving med ett lite generat leende.

– Men vi har inte hittat formerna hur vi ska arbeta och inte personerna heller. Trots att det bara är tio mil till Stockholm tycker han att avståndet känns stort.

– I Stockholm förstår de inte att vi har svårt att hinna med. Vi förväntas åka dit på kurser och utbildningar och vara med på olika saker, men vi måste fundera över hur vi kan jobba i Norrtälje stad. Vi är en liten stad med stora behov, säger han.

"Jag tycker att vi måste våga sticka ut hakan mera och tala om nykterhet och alkoholens konsekvenser."

Anna Elgh.

FOTO: EVA EKERÖTH

Andrea Lavesson.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Du har inte varit i kontakt med Stockholmsdistriktet för att se om de kan vara en resurs?

– Nej, det har jag faktiskt inte. Tänk om de kunde komma hit och prata med oss och lyssna på våra behov. Det vore en lättnad att hitta former för verksamheten som passar oss, säger han.

Under hösten går verksamheten vidare. Två kulturkvällar är inplanerade.

– Jag hoppas verkligen att vi kan få fart på verksamheten igen. Det kanske är enklare än vi tror – om vi bara börjar.

Accent frågar Andrea Lavesson, chef för engagemangsavdelningen på IOGT-NTO, vilken hjälp en förening kan få.

– Distriktet kan vara en resurs, att distriktskonsulenten eller någon i styrelsen åker upp och pratar med dem.

– Utvecklingskonsulenten här på förbundet kan också hjälpa till med idéer och nya infallsvinklar, säger hon.

Anna Elgh, distriktskonsulent i Stockholm, dit Norrtälje hör, bekräftar att distriktet kan vara en resurs.

– Det är vårt uppdrag att hjälpa och stötta föreningarna, men de måste höra av sig och berätta att de har problem, säger hon.

För en del föreningar rullar det bara på, medan andra kan behöva sätta sig ner med någon utifrån för att komma loss.

– I större städer kan man ha föreningar som riktar in sig på en viss typ av aktivitet, men på mindre orter är det inte lika lätt. Där alla är hänvisade till samma förening kan det vara svårare att komma fram till vilken verksamhet man ska ha. Då kan jag fungera som bollplank. Jag kan också hjälpa till att reda ut formaliafrågor och tipsa om hur man kan söka pengar, säger hon. ■

I våras, den 31 mars, berättade Tomas Sving om föreningens planer i lokaltidningen Norrtälje tidning.

HALLÅ DÄR!

Kent Lundholm

Aktuell med boken
Spring Kent, spring.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Vad handlar boken om?

– Den är självbiografisk och handlar om mitt liv. Jag har skrivit flera romaner, men detta är första gången jag berättar om mig själv. Titeln syftar på hur jag var som barn. Jag var hyperaktiv och ordblind, men hittade under ungdomsåren ett sätt att kanalisera all överskottsenergi. Jag blev löpare och sprang för jämnar.

Vad hände sedan?

– Jag utbildade mig till sjuksköterska och började självmedicinera med både tabletter och alkohol. Jag hade mycket ångest och alkoholen gjorde mig lugn. I lumpen bröt min bipolära sjukdom ut och när jag var i 30-årsåldern började jag dricka allt mer. Jag utvecklade ett alkoholberoende som höll i sig till för sex år sedan. Men det var få som kände till det. Jag hade olika toppjobb och höll fasaden utåt.

När nådde du din botten?

– 2010 hade jag bestämt mig för att ta mitt liv. Men i sista stund blev jag räddad och efter det hamnade jag på en sluten psykiatrisk avdelning. När jag kom ut började mitt tillfrisknande från missbruket. Jag har en dubbel diagnos med missbruk och psykisk sjukdom. I vuxen ålder har jag även fått diagnosen ADHD. Ungefär hälften av dem med obehandlad psykisk sjukdom utvecklar ett missbruk.

Hur mår du i dag?

– Jag tar en dag i taget. Jag känner mig stolt över boken och hoppas att den kan hjälpa andra och bidra till en ökad förståelse för psykisk ohälsa och missbruk.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Vindlande berättelse om ett liv som kunnat bli annorlunda

■ *Spring Kent spring*
Kent Lundholm
Ord & visor förlag

SJÄLVBIOGRAFI Som barn var författaren Kent Lundholm hyperaktiv, en hyperaktivitet som långt senare skulle komma att diagnosticeras som ADHD. Men då var det ingen som fattade varför den begåvade Kent aldrig kunde sitta still. Så han började springa och springa. Löpträningen höll ångesten stängd under flera år. Men efter lumpen föll han ner i ett svart hål och började dricka för att dämpa oron i kroppen.

Han utbildade sig till sjuksköterska och snabbade tabletter som han självmedicinerade sig med. Åren gick och missbruket förvärrades, samtidigt som Kent gjorde kometkarriär i nästan samma anda som Forrest Gump. Han spontanreste till Kina, jobbade som EU-journalist, blev chefredaktör för en tidning och skrev romaner – trots att han är dyslektiker. Ingen anade ångesten som lurade bakom den framgångsrika fasaden. Han pendlade mellan hypermani och depression och fick till sist diagnosen bipolär. Hans äktenskap

sprack och han nådde sin botten. I dag är han nykter. *Spring, Kent, spring* är en välskriven och oavbrutet spännande självbiografisk roman om ett liv som hade kunnat bli annorlunda om någon hade sett och förstått att psykisk sjukdom och missbruk ofta hänger ihop.

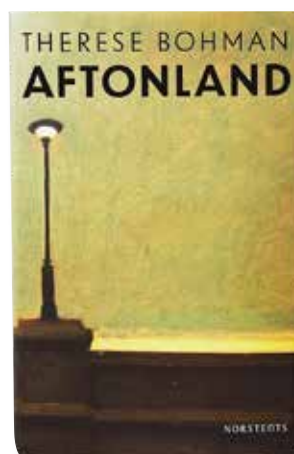
MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Vemodigt om det som aldrig blev

■ *Aftonland*
Therese Bohman
Norstedts förlag

ROMAN 40-åriga Karolina är professor i konstvetenskap vid Stockholms universitet. Singel och barnlös och med ett långt förhållande bakom sig. Efter separationen har hon köpt en lägenhet på Södermalms sämre del och allt i hennes liv går lite på tomgång. Hon skulle vilja träffa en bra man, bilda familj. Men det vill sig inte riktigt. Hon tar sig en och annan älskare och blir förtjust i sin nye doktorand Anton; en snygg men alldeles för ung man med stort ego och mycket karisma. På ytan är

Karolina framgångsrik, men det är något som skaver, som att hon hela tiden rör lite vid sidan

om tillvaron, på skuggsidan där hon emellanåt balanserar på eggen till lätt vansinne. Hon är inte med där det riktiga livet pågår – och hon vet inte hur det kom sig att just hennes liv aldrig tog fart. Therese Bohman gör ett mästertligt porträtt av en medelålders kvinna vars liv aldrig riktigt började. Den vemodiga, sorgliga grundtonen kontrasteras finstämt mot Bohmans raka, enkla språk. Man lider med Karolina och känner bitvis igen sig. Jag tror att vi alla någon gång har känt det där. Att vi inte passar in, att vi inte når ända fram, att det riktiga livet pågår någon annanstans.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

FOTO: FOLKETS BIO

Starkt om ideal och verklighet

FILM *Paulina*
Folkets Bio
Regi Santiago Mitre

FILM Mot sin fars vilja bestämmer sig den unga juridikstudenten Paulina för att lämna Buenos Aires för ett jobb som lärare på en skola långt ute på landsbygden. Hon drivs av ett starkt patos att hjälpa de fattiga och undervisa dem om demokrati och mänskliga rättigheter – kanske i

hopp om att med sin lilla insats göra något för att förändra och förbättra villkoren för de mest utsatta. Men efter ett brutalt överfall, där Paulina blir våldtagen, ställs hennes ideal mot den bistra verkligheten. Mot sin fars vilja och mot allt förnuft väljer hon att behålla barnet som blivit till under våldtäkten. Ingen begriper varför eller hur hon tänker. Efter en tid återvänder hon till skolan för att fortsätta

arbeta som lärare, trots att hon varje dag möter den som våldtog henne. Paulina är en stark och engagerande film om höga ideal, om moral och rättvisa som inte skipas. Det är svårt att förstå Paulinas resonemang, men filmen är så välspelad och trovärdig att den trots allt övertygar. Uppfriskande att se en film från Argentina. Den här vann pris på Cannes filmfestival 2015.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Gripande om en mors alkoholism

BOOK *Glöm mig*
Alex Schulman
Bookmark förlag

SJÄLVBIOGRAFI Bloggaren, författaren och krönikören Alex Schulmans mamma var alkoholist i över trettio år. Men hennes alkoholproblem var inget man någonsin talade om i familjen. Med stor lyhördhet och mycket värme berättar Alex Schulman sin historia om hur det var att växa upp i ett hem där alkoholen tog alldeles för mycket plats. I tillbakablickar får vi möta honom som barn och hur hela hans väsen upptogs av mammans tvära humörkast och hennes mående. Hon var växelvis kärleksfull och kyligt frånvarande. Ena dagen var huset fyllt av glädje – och de tre bröderna njöt av att för en stund tillhöra en alldeles vanlig familj – för att nästa vara fyllt av gräl, oberäknlighet och

elakheter. Pojkarna lärde sig snabbt att parera de olika stämningarna och barnet Alex blev ängslig och ständigt mån om att vara till lags. Allt handlade om att hålla mamma på gott humör, att blidka henne.

I boken berättar han också om sin mamma i ett nu. Hur hon faller igenom gång på gång, missköter sin roll som farmor, avvisar allt och alla, beter sig illa, skämmer ut sig offentligt. Och aldrig någonsin erkänner hon att hon dricker för mycket, det är en icke-fråga som bröderna undviker att ställa. Alex Schulman är alltid där och räddar upp situationen. Han vill inte att hon ska dricka – och han

vill att hon ska dricka. Det är där, i just den sjuka paradoxen, som han med exakthet fångar hur det känns. Om mamma bara får sin nubble så blir hon lugn, ställer inte till med något. Tills det går över styr. Får hon inte sin sprit blir hon arg och vresig och klipper av. Men Alex Schulman når till sist sin botten som medberoende och tar tag i sin och mammans situation. Jag har sällan läst en så drabbande skildring av medberoendets vidriga mörker. Samtidigt är hela berättelsen ett rop på kärlek. En kärlek som kanske aldrig riktig blev besvarad, eftersom den dränktes av alkoholen. Alex Schulmans mamma sa aldrig förlåt.

MARIA ZAITZEWSKY
RUNDGREN

MISSA INTE!

1 SJÄLVBIOGRAFI Thorsten Flincks egen historia *Kom och skratta åt Lilleputt* (Bookmark) om livet på teatern och om missbruket. Berättelsen är nedtecknad av Håkan Lahger och omfattar intervjuer med bland andra Mikael Persbrandt, Lena Endre, Annika Jankell och Jan Malmström.

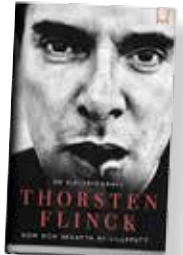

FOTO: CHLOE BERGSTRAND

2 TEATER Musikalartisten Nils Bergstrand som under hösten turnerar med sin föreställning *The one legged man show*. För tio år sedan blev han beskjuten i Thailand och tvingades amputera ett ben. Mot alla odds kom han in på en musikalutbildning i London och nu har han gjort en show av det som hände.

3 BOOK Micael Dahléns personliga *Kaosologi* (Volante). Med en unik mix av forskning och egna erfarenheter erbjuder Micael Dahlen såväl aha-upplevelser som konkreta tips och råd. Den är tankeväckande, rolig och udda om hur det är att leva i ett inre och yttre kaos.

Känner du
någon som borde
bli Medlemmen?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Sebastian Brands

ÅLDER: 34 ÅR.
BOR: JONSERED.
FAMILJ: SINGEL.
GÖR: FRITIDSLEDARE.

"Sedan två år
fullkomligt väller
det in ungdomar i
åldrarna 12-14 år."

Hur länge har du varit medlem?

– Jag har varit medlem i 20 år. Jag växte upp i Stockholm och gick med i UNF som 15-åring, eftersom jag aktivt ville ta avstånd från alkohol och droger. Hemma fanns det nämligen beroendeproblematik, även om där också fanns mycket kärlek, och jag kände att jag behövde hitta en nykter identitet och gemenskap. Men särskilt aktiv blev jag aldrig som UNF:are och har inte heller varit det som IOGT-NTO-medlem. Jag har levt ett ganska ensamt nyktert liv och har inte varit föreningsaktiv.

Men nu har du klivit fram och blivit mer aktiv, berätta!

– När jag började arbeta som fritidsledare på skolan här i Jonsered kände jag att jag ville starta ungdomsverksamhet för att ge ortens unga en möjlighet att träffas och ha kul utan alkohol. Det hade jag behövt när jag var tonåring. Jag hade redan ett gott samarbete med idrottsföreningen på orten och fick låna idrottshallen på fredagskvällar. Sedan två år fullkomligt väller det in ungdomar i åldrarna 12–14 år, som vill hänga, spela spel, lyssna på musik, spela basket, fika och bara vara. Det är jättekul! Det har blivit väldigt populärt. "Alla" vill komma hit och vi har ofta hundra barn här på fredagarna. Vi är stolta över att vi lockar både tjejer och killar. Alla ska känna sig trygga och välkomna, oavsett kön eller läggning.

Hur har du marknadsfört verksamheten?

– Det är mest mun-mot-mun metoden faktiskt. Många av dem som kommer är elever jag själv haft på fritids. Det var så det började. Ett tjugotal hakade på, eftersom vi redan hade byggt upp en relation via fritids, och i deras kölvatten har fler och fler kommit. Nu är den nyktra verksamheten i Jonsered hetast i stan. Jag är jättestolt över att vi lyckats göra detta tillsammans med ungdomarna och att det har blivit så lyckat. Att vi valde fredagskvällar är för att det är den kvällen då vi verkligen behövs. Just nu är det jag och en lärokollega som jobbar här, men vi försöker få föräldrar att engagera sig också.

Förra året fick du pris för dina insatser?

– Ja, förra året fick jag Partille kommuns barnkonventionspris för att jag arbetar för barnens bästa. Det känns hedrande, men utan alla ungdomar hade verksamheten inte blivit så här bra. Detta är väldigt stimulerande och roligt!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: INGRID DARJ

Ny show utmanar alkoholnormen

Under oktober turnerade en alkoholnorm-kritisk show i IOGT-NTOs regi i Väster-norrland. Tanken var att utmana och få människor att fundera kring alkoholens roll i samhället.

– Kultur kan vara ett bra sätt att väcka känslor och beröra. Man kan skratta åt en

revy, men samtidigt väcka tankar när skrat-tet fastnar i halsen, säger Olle Häggström, distriktskonsulent i Västernorrland.

Den 20 minuter långa showen *Full insikt – ett spel om alkoholnormen* sätts upp i sam-arbete med musikal- och showlinjen på Høla Folkhøgskola.

FOTO: VÅRA GÅRDAR

Välbesøkt biohelg när Tännäs fixade festival

Cirka 1 000 personer såg någon eller flera av de 25 filmer som visades av Våra Gårdar under helgen 8-9 oktober. Rekordet stod barnfilmen *Hitta Doris* för – med 193 personer i publiken. Det blev ont om stolar och lång kö till popcorn-maskinen. Bion i Tännäs har under årens lopp utvecklat sin verksamhet på flera områden, och den årliga festivalen har blivit ett etablerat och uppskattat arrangemang som möjliggörs tack vare ett 30-tal ideella funktionärer.

Inspirerande helg om ledarskap

IOGT-NTO rörelsen i Gävleborg genomförde under en oktoberhelg en kurs i personlig ledarskapsut-veckling. Det blev en givande och inspirerande helg med deltagare från Junis, UNF och IOGT-NTO.

FOTO: IOGT-NTO GÄVLEBORG

FOTO: KRISTIN ERIKSSON

Fika för alla in i det sista

Det bjöds på Godtemplar-dricka på City Gross i Karls-hamn i slutet av september. IOGT-NTO fixade Fika för alla-turné, vilket många distrikt tog fasta på.

3569

**BARN DELTOG I SOMMARENS JUNISLÄGER.
DET ÄR REKORD HITTILLS.**

När Vit jul i år firar 10-års-jubileum kommer kampanjen att synas på gator och torg.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Förbundsordföranden. Johnny Mostacero

Välkommen i klubben mr Dylan!

När jag skriver denna krönika så har det förflutit exakt fyra dygn sedan Svenska akademins ständiga sekreterare Sara Danius glatt tillkännagav att 2016 års Nobelpristagare i litteratur är Bob Dylan. Bob själv har under de 96 timmar som förflutit sedan dess inte yttrat ett enda ord om priset. Jag skulle därmed kunna förära honom ytterligare ett pris. Priset som årets normbrytare. För så här gör man minsann inte! Ett så prestigefyllt pris tackar man för – och man tackar inte bara Svenska akademien utan alla som någonsin betytt något för ens karriär. Men så jobbar inte Bob. Han skiter i normen och kör på ändå. Under hans långa karriär har han genomfört flera spelningar vänd med ryggen mot publiken. Det är musiken som är viktig, inte jag, är journalisternas tolkning. Men vem vet? Själv säger han sällan något mer än det nödvändigaste.

Normer räknas inte lika starkt som en regel eller den ännu starkare formen lag. Att bryta mot normer kan därför göras mer fritt och oftast med enda konsekvens att vi riskerar att uppfattas som endera dryga, udda eller konstiga. Många normer förenklar vår samvaro. Det känns tryggt

att veta vad som förväntas av oss i en given situation. Vi tar till exempel oftast av oss skorna innan vi stiger in i någons hem. Är vi festklädda så frågar vi om det är okej att gå in med finskorna. Vi hälsar

"Men så jobbar inte Bob. Han skiter i normen och kör på ändå."

artigt när vi möter någon vi känner genom att ta i hand. Känner vi varandra väl så kanske vi hälsar med en kram.

Men vi har också de mer obekväma normerna. De som begränsar oss. Som alkoholnormen. Eller "vara smal och äta sunt"-normen. Normer som vi ofta köper rakt av, mer eller mindre omedvetet, och som därmed är svåra att ifrågasätta. Min reflektion är att vi behöver ta på oss normglasögonen för att se normerna, och

hur de fungerar, tydligare. Ju mer vi öppnar ögonen desto fler ser vi. Då kommer vi också upptäcka hur djupt de sitter.

Bob Dylan har aldrig varit någon favorit för mig, även om jag uppskattar många av hans låtar och texter. Men nu har han blivit det. Inte för musiken eller texterna, utan för att han skiter i normen kring hur han ska bete sig som tacksam pristagare och artist. Jag kan inte för mitt liv se honom hålla ett långt och underhållande tacktal innan nobelpriset i litteratur tas emot ur konungens hand. Än mindre sitta och artighetskonversera med sina bordsgrannar samtidigt som SVT:s kamera zoomar in honom iklädd frack med handknuten fluga. Han vet förstås hur han förväntas bete sig. Men han vill inte. Men tänk om Bob kommer till prisceremonin som han är – i jeans, kavaj, hatt och solbrillor. Snacka om att bryta mot alla normer och all vett och etikett. Men oavsett så känn dig välkommen i klubben av normbrytare Bob. Vi har befunnit oss där sen 1879.

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Anna Elgh
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Lisa Petterson
018-71 34 41

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström
0157-513 37, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Carl Wennerstrand
013-10 40 40, 070-227 03 36

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Marita Pekkanen
076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson
072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Arne Larsson
0705-71 18 66

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvegård
070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren
0730-31 60 65

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Krister Johansson
0733-40 56 78

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Rebecca Åblad (ordf.)
076-573 44 01, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson
054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Patric Tengström
073-982 96 36

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Marie Hillner
070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Cecilia Abrahamsson
070-190 84 60

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Olle Häggström
070-284 88 21, 0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

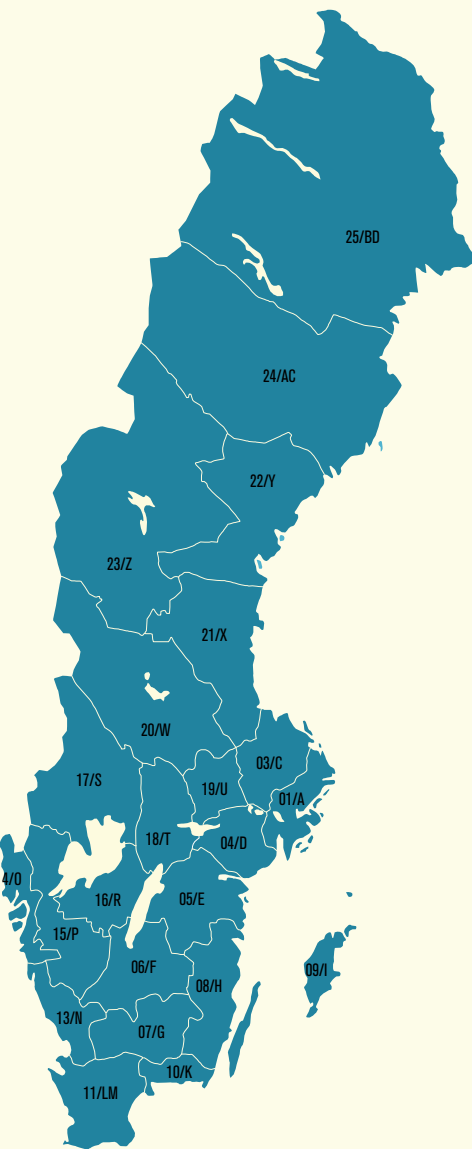
Kontaktperson: Lars Sundh
063-13 20 45, 070-190 84 00

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén
0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
0730-91 17 67

Värva en medlem!

VÄRVARENS NAMN _____

VÄRVARENS PERSONNUMMER _ _ _ _ _

► Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO är ansvarig för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlems-ansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag vill bli medlem i IOGT-NTO och accepterar medlemslöftet

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helynkert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt. ***Texta tydligt.**

* NAMN _____

* GATUADRESS _____

* POSTNUMMER (5 siffror) _ _ _ _ _

* POSTORT _____

* PERSONNUMMER _ _ _ _ _ ☐ MAN ☐ KVINNA ☐ ANNAN

TELEFON _____ MOBIL _____

E-POST (texta tydligt) _____

☐ Jag vill vara med i en lokalförening

Ev önskad förening _____

☐ Jag vill vara direktansluten

► Jag accepterar medlemslöftet och godkänner hantering av mina uppgifter i enlighet med ovan angivna text.

* NAMNTECKNING _____

* Obligatoriska uppgifter

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Bli en del av teamet bakom världskongresserna 2018!

Nu söker IOGT-NTO-rörelsen personer som vill vara med och jobba i teamet bakom världskongresserna, som går av stapeln i början av augusti 2018.

Då kongresserna arrangeras i Sigtuna tror vi att du som vill engagera dig på ett tidigt stadium bor i Mälardalen eller är van att arbeta på distans.

Den 8 november 2016 kl 18.30-20.30 genomför vi en kick-off på IOGT-NTO Stockholms distrikts lokal på Klara södra kyrkogata 20 i Stockholm.

Låter det intressant? Läs mer och anmäl dig via vår hemsida: iogt.se/nyheter/bli-en-del-av-teamet-bakom-varldskongresserna-2018

Välkomna till IOGT-NTO!

Vi har fått nybildade IOGT-NTO-föreningar sedan förra numret av Accent:

- 6750 IOGT-NTO FC Bröder, Flen, Södermanlands distrikt av IOGT-NTO
- 6751 IOGT-NTO Somali youth group, Kramfors Västernorrlands distrikt av IOGT-NTO
- 6752 IOGT-NTO Kvinnors utvecklingsgrupp, Nyköping Södermanlands distrikt av IOGT-NTO
- 6753 IOGT-NTO Rajo Sweson, Norrköping, Östergötlands distrikt av IOGT-NTO
- 6754 IOGT-NTO Stand up for yourself, Eskilstuna, Södermanlands distrikt av IOGT-NTO

Föreningarna och deras medlemmar hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!

GLÖM INTE ATT BETALA DIN MEDLEMSAVGIFT

Kom ihåg att betala din medlemsavgift för 2016. Det finns flera olika sätt att betala på.

- **Inbetalningsavi** – använd den avi som du fick via brev i januari. Du kan också använda påminnelseavin.
- **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
- **SMS** – skicka IOGT (mellanslag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456. Ev operatörsavgift kan tillkomma.
- **Betala med kort** på www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.
- **Swish** – Den nya medlemmen kan betala direkt genom att swisha till nummer 123 671 3135. Meddelandet ska innehålla följande: IOGT (mellanslag) personnummer (mellanslag) förnamn, efternamn.

VAR MED OCH BIDRA TILL FRAMTIDENS IOGT-NTO!

Under hösten är du som medlem i IOGT-NTO välkommen på dialogcaféer runt hela landet för att prata om just dina tankar och synpunkter på IOGT-NTO:s Mål och verksamhetsinriktning 2018–2019. Vi tror att du har mycket att bidra med och tillsammans gör vi IOGT-NTO till en ännu starkare folkrörelse.

Hur vill du att vårt IOGT-NTO ska se ut? Läs mer och anmäl dig via vår hemsida: iogt.se/medlemssidor/dialogcafeer

"VÄNNER I VÄRLDEN" FLYTTAR TILL IOGT-NTO-RÖRELSEN IDEELL FÖRENING

För dig som stödjer vårt internationella arbete genom Vänner i världen innebär det att vi, om du stödjer verksamheten via autogiro, kommer att behöva ett nytt autogiro-medgivande från dig.

Betalar du din gåva med inbetalningsavi kommer vi att skicka ut blanketter med det nya kontonumret.

Nytt 90-konto för IOGT-NTO-rörelsen ideell förening är: **90 05 19-0**.

SNART ÄR DET JUL!

Alla föreningar, kårer, distrikt och nätverk inom IOGT-NTO-rörelsen är välkomna att arrangera Vit jul-aktiviteter. Det kan vara allt från pepparkaksbakning till pulkarace.

Vill er förening eller distrikt göra en Vit jul-aktivitet men hann inte söka aktivitetsbidraget?

Från den **28 november** till den **11 december** finns det möjlighet att söka Vit juls sista minuten-bidrag. Bidraget är på högst 2000 kr, och ansökningarna kommer godkännas löpnade. Anmälningsskylten hittar ni på vitjul.se/engagera-dig

Material för att samla in ställningstaganden och profilera er Vit jul-aktivitet finns att beställa på IOGT-NTO:s webbshop från mitten av november.

ÄNDRA KONTAKTUPPGIFTER

Vill du ändra eller uppdatera dina kontaktuppgifter?

Gå in på länken nedan för att komma till formuläret där du snabbt och enkelt kan ändra dina uppgifter i IOGT-NTO:s medlemsregister.

iogt.se/medlemssidor/uppdatera

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Tipsa om IOGT-NTO:s alkohol-rådgivning
- Värva en medlem till IOGT-NTO
- Uppmana dina vänner att ta ställning för Vit jul
- Dela med dig av Accent när du läst klart den

FÖLJ IOGT-NTO I SOCIALA MEDIER

Du vet väl att IOGT-NTO finns i flera olika sociala medier? Om du väljer att följa oss där finns det möjlighet att få löpande information om aktuella IOGT-NTO-aktiviteter.

- Facebook:
www.facebook.com/iogtnto
- Twitter: @iogtnto
- Instagram: @iogtnto

Kalendarium 2016

NOVEMBER

- 4Accent nr 8 kommer ut
- 5Stora fikadagen: IOGT-NTO fyller 137 år
- 7Videokonferens om kamrattstöd
- 11-13Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
- 11-13SHIFT 2016-2017, steg 1
- 17Frågetävlingen Pumpen
- 25Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER

- 1-6/1Vit jul-kampanjen
- 1-31Insamling till förmån för Vit jul
- 1Internationella Hiv/Aids-dagen
- 6Videokonferens om kamrattstöd
- 16Accent nr 9-10 kommer ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

ARTIKEL

Foto: Privat

Alkoholfritt. Avsaknaden av värdiga alkoholfria drycker fick alkoholterapeuten Hans Glaes och några vänner att starta egen tillverkning av alkoholfritt.

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin

Twitter: [@accentmag](https://twitter.com/accentmag)

Instagram: [@accentmag](https://instagram.com/accentmag)

Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent

Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Problem med alkohol i många av världens bästa länder
- Ingen mer taxfreesprit under studentkryssningar
- Alkoholen dödar danskar i förtid
- Allianspolitiker vill se gårdsförsäljning av alkohol
- Per Strömbro tog ett nyktert år: "Jag ville ifrågasätta alkohollnormen"

ARTIKEL

Foto: Jens Wingren

Forskare om IOGT-NTO och vetenskapen: "Var gatsmarta"

Forskning spelar en allt större roll i ideella organisationer. Forskaren Ola Segnestam Larsson tycker att IOGT-NTO, UNF och CAN kan bli mer gatsmarta i sitt användande av vetenskap.

www.accentmagasin.se/bonus

ARTIKEL

Foto: Jesper Klemmedsson

Oväntat nej i Colombia

Opinionsmätningarna visade på en rejäl majoritet för ja-sidan i folkomröstningen för fred i Colombia. Förhoppningen var en varaktig fred och ett slut på den omfattande kokaodlingen i landet. Men nejsidan vann.

www.accentmagasin.se/bonus

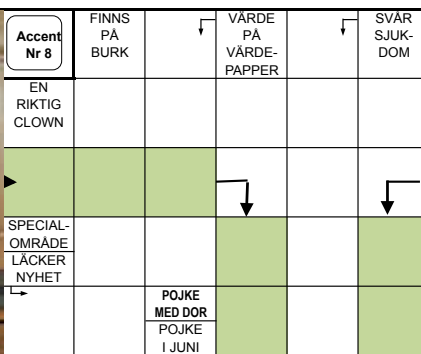
Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter varje dag. En del hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Jens Wingren: jens.wingren@iogt.se

STORT OBEHAG		NÄGOT FÅS-TANDE	BRIST-VARA? REKTORS-OMRÅDE	FISK	GJORDE KARAJAN GER FIN ULL	DOMI-NERAR TAJGAN	KVÄVE OCH SYRE	GJORDE PIREN CAROLAS F.D.	I STOCK-HOLMS SKÅR-GÅRD	BRU-KAR VERS VARA
INGET SKUMT ELE-MENT				RADON HAR EGEN LUCKA	DEN GAMLA TELEFONENS GJORDE NICKE ICKE TECK-NANDE NERMAN	KÄRVAR IHOP	HAL-VAPA	SÅDAN KAN VARA SLUTEN STARK FÖRDEL VIS-JANSSON	NICKEL DET GILLAR GAMEN	
MODEHUS LÅNGTAR MÄNNE RESENÄR			TEMPEL RIDDARE ORDEN							
TURE SVEN-TONS VÅN	3 X 7	TORG I GREK-LAND	TUR PÅ LOVET I DOCK-HEMMET			GRUND HAVSVIK KAN MAN HÄST	PORT-KOD MED LA GARDIE	BÖR MAN SJUNGA (två ord)		
MARKE-RAS FÖR SYNS SKULL TON			ÅR OFTA VAPEN-INNE-HAV			ÅR NOG PUTT GOL-FARE TILL-GODO-RÄKNÄ				
MANLIGA SLÄK-TINGAR										
VANLIG KRYSS-BÅT			DET GÅR VI FORT ÖVER			MAM-MA MU				
Kryss och foto: Anders Perstrand										

NR 8/2016 **ACCENT** 51

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Bästa medlem!

Julen närmar sig och vår rörelsegemensamma kampanj Vit jul är i startgroparna. Ditt nätverk är värdefullt för att fler barn och unga ska få fira en jul med trygga och närvarande vuxna. När samhället stänger ned, när lamporna på fritidsgården släcks och när vaktmästaren låser porten till skolan och går på julleddighet – då finns vi där. Och gör julen till barnens. Riv ut denna sida och samla in ställningstaganden så att fler får fira julen alkoholfritt.

Behöver du mer material för att samla in fler ställningstaganden? Besök gärna IOGT-NTO:s webbshop.

Lycka till och God jul!

*Jag tar
en vit jul*

Julen tillhör barnen, därför firar jag
min julhelg helt utan alkohol.

NAMN

ORT

Jag har fyllt 18 år och är inte medlem i något av IOGT-NTO-rörelsens fyra förbund. (Vi vet redan att våra medlemmar firar en vit jul.)
När denna lista är färdigfylld skickas antalet namn i ett mejl till info@vitjul.se alternativt postas till adressen nedan.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

VIT JUL • BOX 12825, GAMMELGÅRDSVÄGEN 38, 112 97 STOCKHOLM • 08-672 60 00 • INFO@VITJUL.SE • WWW.VITJUL.SE